

Ave María

MAY, 1941

LEMONT, ILL.

LETNIK 33

AVE MARIA

published monthly by

The Slovene

Franciscan Fathers,

LEMONT, ILLINOIS

in the interest of the
Slovene Franciscan Com-
missariat of the Holy
Cross.

□

Subscription Price:

\$2.50 pre annum.

Naročnina:

\$2.50 letno.

Izven U. S. A. \$3.00

□

Management —

Upravništvo

AVE MARIA

P. O. Box 608,

Lemont, Ill.

Telephone: Lemont 494

□

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Ill.

Entered as second-class
matter August 20, 1925,
at the post office at Le-
mont, Illinois, under the
act of March 3, 1879.
Acceptance of mailing at
special rate of postage
provided for in Section
1103, Act of October 3,
1917, authorized on Au-
gust 29, 1925.

Naročite se na

"AVE MARIA"

ki je glasnik katoliškega življenja slovenskim
izseljencem v Ameriki in porok
zvestobe katoliški Cerkvi.

Več svetih maš

se daruje za naročnike našega lista. Najbolj stalna
je pa sv. maša, ki se daruje vsako prvo nedeljo
v mesecu v naši samostanski cerkvi pri
Mariji Pomagaj v Lemontu.

ROMANJA PRI MARIJI POMAGAJ

V LEMONTU

v l. 1941

13. julija—Baragov Dan. Blagoslovitev Barago-
vega spomenika na Baragovem vrtu ob le-
montski groti.
20. julija — Dan Ženske Zveze.
3. avgusta—Romanje prekmurskih rojakov iz
Chicago pod pokroviteljstvom društva sv.
Križa, društva prekmurskih Slovencev.
10. avgusta—Romanje župnije sv. Štefana iz
Chicago.
17. avgusta—Romanje župnije sv. Jurija iz So.
Chicago.
5. oktobra—Romanje župnije sv. Roka iz La
Salle.

Obenem dan medenega piknika.

Ob vseh slovesnih dneh je program romanja:

Maša pri groti z govorom ob 11. uri.

Po maši kosilo za oddaljene romarje, ki kosilo
naroče teden preje.

Popoldan prosta zabava na romarskem gričku.

A V E M A R I A

Majniška številka 1941—

—Letnik XXXIII

KAJ JE KJE PO STRANEH TE ŠTEVILKE?

Tema Velikega Petka — P. Bernard Ambrožič	str. 2
Jubilant p. Benigen pripoveduje	4
Iz past. pisma Ljublj. škofa	5
Dobrodelna prireditelj — p. Bernard Ambrožič	7
Vodi Marija po pravi nas poti — list "Zagorski Zvonovi" ...	11
Zgodnja Danica — L. Terlep	12
Legende O Marijinih cveticah — L. Stanek	14
Pismo Materi — N. N.	15
V bolnišnici — L. L.	17
Letalčeva smrt — iz Ljublj. Slovenca	17
Lamotski župnik — Haluška — p. Evstahij	18
Tako se je začelo — iz Ljublj. Slovenca	20
Oaza sredi razvalin — N. N.	22
Glas iz groba ob soči — L. Terlep	23
V premislek — p. A. Urankar	25
O tem in onem	27
Junior's Friend — p. Alojzij Medic	33

MLADA SLOVENIJA V KANADI

TEMA VELIKEGA PETKA.

“**I**N nastala je tema po vsej zemlji... Veliki petek je danes. Strašni veliki petek nesrečnega leta 1941. Strahotni veliki teden, ki nas bo pretresel z grozo, dokler bo živela v naših glavah iskra spomina. Prav na Cvetno nedeljo se je pričelo . . . Prav tisti dan se je marsikje po svetu pela Hozana Jugoslaviji — Srbom, Hrvatom in Slovencem — kdo bi si bil mislil, da bo dobesedno na veliki petek že prišla Kalvarija . . . ?

Že takoj prve dni se je pokazalo, česa imamo pričakovati. Torej bi nas ne smelo iznenaditi, kar je prinesel Veliki petek. Vendar, ko sem danes zjutraj bral velik napis v časopisih: . . . vzeli Belgrad, Zagreb in Ljubljano . . .

se mi je naredila tema po vsej zemlji...

In vendar zunaj tako krasno sveti pomladno sonce . . .

Sem mislil, da ne bom mogel besedice napisati za to številko. Prehudo me je dušilo v prsih vse te dni. Ni se še sprostilo in se ne bo. Prebridko je. Toda živi ne moremo v grob. Glave si ne moremo razbiti, srca si ne moremo izgrebsti iz prsi. Treba je ohraniti oboje. Zbirajmo begotne misli, ne dajmo srcu, da bi se nam razlilo v eno samo grozo . . .

O, bridko je! Čez dva dni bo velika nedelja, dan Vstajenja . . . Če je morala naša mila Domovina z Odrešenikom natančno po Njegovih stopinjah od Cvetne nedelje do Velikega petka — ali bo, po človeško govoreno, ž Njim tudi praznovala — vstajenje? Lastno vstajenje, mislim . . .

Zdi se, da tema Velikega petka ostane, ostane čez Veliko noč in sam Bog ve, če ne za vedno . . .

Saj je morebiti neprimerno, pisati v takih primerah. Saj vem, da se zemeljsko ne more in ne sme primerjati z Večnim. Toda vzporednost je tako očitna, tako vsiljiva, da se mora razodeti vsakemu, kdor ima glavo in srce. Odrešenik, ne boš zameril besedam, ki sem jih zapisal malo prej!

Oh, za majniško številko pišem. Kdaj je še kdo pisal za majniško številko na Veliki petek? Kdaj je bil kdo prisiljen, v majniško pisanje polagati težke misli Velikega petka?

O, vse to je gotovo že bilo, saj ni nič novega pod soncem. Toda, kar je bilo, je bilo, pravimo radi. Kar je, to ima za nas pomen. In pisanje Velikega petka za majniško izdaje našega lista nam je zato nekaj strašnega, ker to ni BILO pred toliko in toliko stoletij, ampak JE. JE danes in prav sedaj. Zato nam je tako neizrečeno tesno pri srcu.

In zato ni neprimerno to pisanje, ker po vsem, kar moremo razbrati iz sedanjosti in bodočnosti, TEMA, ki se je naredila nad našo domovino in okoli nas v teh strašnih dneh, ne obeta oditi ne za Veliko noč in ne za majnik . . . Napravljaja se, da ostane . . . ostane Bog ve, za kako dolgo . . .

Rojak, brat, sestra! Ohranita glavo in srce!

Hudo je, bridko je, da ne more biti hujše, da ne more biti bridkeje.

In vendar — ne govorimo tako, da ne napravimo sami stvari še bridkejših, še strašnejših!

Ali je res še kaj hujšega mogoče?

Mogoče je — in sami lahko zakrivimo hujše!

Razmišljajmo!

Ona vzporednost z Velikim tednom nam ne gre iz glave. Kaj če ni ravno v tem migljaj od zgoraj? Kaj če nam ne govori TRPEČI s križevega pota, kaj če ne prigovarja KRIŽANI s Kalvarije naši DOMOVINI:

“Nisem ti mogel prihraniti teh strahot

— ni še čas, da ti razodenem, zakaj tega nisem mogel — pa sem tako uredil, da si šla vseskozi vzporedno z menoj in si bila primorana misliti name. Bolj ko katerikoli Veliki teden v preteklosti si mi blizu, bolj ko kdaj poprej sem pri tebi ves veliki teden. Pri tebi bom tudi ob svojem Vstajenju, čeprav bo ob tebi še vedno ZEMELJSKA tema. Pri tebi bom z majniško Kraljico ob šmarnicah, čeprav se ti bo zdelo, da noben dan ne bo sonca. Mene in Matere moje se drži, pa boš imela svetlobo v duši, uteho v tegobah srca . . .”

Brat, sestra! Bridko je, prav po človeško rečeno — obupno. Izhoda ne vidi človeško srce. Srce ti hoče iz prsi, ko misliš na očeta in mater, na brata in sestro, na njihove družine, na tisoče, ki si jim svojo ljubezen delil. O, tudi jaz! Verjemi, da je vsaka črka v tem spisu s solzami zalita . . . Skoraj bi rekel: Ne morem več . . .

Bridkosti čez mero . . . In vendar utegne biti še hujše!

Še hujše bo, še neprimerno strašnejše, če DOMOVINA in njeni otroci po svetu, preslišimo besede iz ust TRPEČEGA . . . Če si mašimo uho, ko nam KRIŽANI govori . . .

Še tisočkrat strašnejše, če se zapiramo vase in z gnjevom srca kričimo v nebo: Kje si zdaj, Bog?! Zakaj si dopustil to grozo? Ali nisi sam pravil, da si in hočeš biti naš OČE? Ali je toliko vredna Tvoja beseda?

Milijonkrat večja mora biti groza, če se nam vzbuja v srcu dvom in se mu vdajamo brez odpora: Saj smo vedeli, da ni Boga! Če bi bil, bi ne moglo biti tako . . .

O, vem, taki so in bodo, ki bodo tako govorili. Taki so, ki se z gnjevom obračajo od misli na Veliki petek, ki bodo zaprli srce na samo Veliko noč in vpili po maščevanju, po maščevanju nad Bogom in ljudmi . . .

Ne vem, če bi vere ne imel, najbrž bi bil jaz sam popolnoma tak. In še mnogi, ki bo to bral, bo enako priznal. Šele v takih trenutkih, ko malone dobesedno doživljamo Veliki petek, ko nam bolest para srce s kar

getsemanskimi tesnobami — TRPEČI, oprosti, ne vem se izraziti čustvom primernejše! — šele v takih trenutkih spoznamo, kakšen zaklad je živa vera . . . Brez nje ni lučke v temo, brez nje ni kapljice utehe za brezmejne obupe srca . . .

Zato nam je še stokrat bridkejše radi onih, ki so z Domovino vred izgubili Boga, in radi onih, ki so Boga že davno zavrgli, in je sedaj še Domovina vzeta od njih. Takim bi ne vedeli v teh dneh reči besede. Le jokati in ječati bi mogli z njimi.

V kakšno korist? Da se še bolj zgošča tema, da se nam do zadnjega šiva razpara srce?

Bratje, sestre, nikar! Napeljite svoje misli v druge smeri! Izkoplajte jim strug žuborečih potočkov, ki se vijejo iz te strašne teme! Bratje, sestre — MOLITE!

O, kakšna beseda! O, kako oster dvo-rezen meč! Vem, udariti mora kakor — bomba v srce, ki je izgubilo Boga! Hladilo je kakor balzam za dušo, ki ve: Bog je še vedno naš OČE! Marija Pomagaj nas ni pozabila!

O, bratje! Če je tako bridka izguba zemeljske domovine, kako bo šele grizla izguba nadzemeljske, če nas doleti ta nesreča . . .

Izguba! Ali kar naravnost verjamem, da je Domovina izgubljena za vselej?

Bog me usliši, ko rečem, da tega ne mislim. Krivice nad narodi se morajo na tem svetu poravnati in to prej ali slej. Ljudje odhajajo v večnost kot poedinci, ne kot narod. Poedinec more vzeti vse krivice s seboj in se bodo tam zgrnile nad njim. Narod tega ne more. Poravnava mora priti tu. Tudi naš narod bo doživel vstajenje. Nihče od nas ne more te vere zavreči. Pa tudi nihče ne ve, kako dolgo ima trajati tema . . .

Eno naj se nam pa zakoplje v srce, bratje in sestre! S sovraštvom v srcu in s kriki po maščevanju ne bomo bliže primaknili velikonočne nedelje! Težko je odpuščanje, upira se srcu, pa če ti je le brat rekel žaljivo besedo. Toliko težje, če ti je tujec, propalica, zver . . . zakrivil temo. O, pa, je treba

moči, pa je treba DUHA, pa je treba velike DUŠE! Velike duše ne žive od kričanja po maščevanju. Velike duše znajo trpeti in čakati. Ne da bi bile brezdelne, o ne! Ne da bi se vdajale slepo v usodo! Snujejo, delajo, žrtvujejo se — vse to ne iz sovraštva. Iz LJUBEZNI do dobrega in pravega ravnajo tako, iz POMILOVANJA do onih, ki grozadijo krivico in nepopisno strahoto.

Brat, sestra, razumeš? Ali bomo dali LJUBEZNI prednost v dnevih teme, ali se bomo v sovraštvo in maščevalnost zakopali in še poglobili v temo? Ali naj bo KLETEV vsakdanja hrana duši, ali se moremo povzpeti do odpuščanja in celo do blagoslavljanja, kjer je blagoslavljanje na mestu?

Niso to moje besede, iz ust TRPEČEGA se vsipajo take. Ne morem, da bi jih ne slišal, ne morem, da bi ne opozoril nanje vas, ki vas je z mano vred zagrnila tema.

“Diktatorjem pojdi o odpuščanju in ljubezni pridigat . . .”

Čujem take besede. Še nadalje sem nanje pripravljen. Iz grenkosti src prihajajo in skoraj ne more biti drugače.

Ne pridigam, bratje. Le razmišljanje je. Saj je Veliki petek. Saj smo danes poljubljali križ. Saj smo s poljubom priznavali NJEMU, da smo njegovi učenci. Ali naj bo to gola vsakoletna navada?

Čutim, o, dobro čutim! Sam potrebujem tega razmišljanja, samemu mi je treba teh “pridig”, če hočete, da uporabim besedo. Zase sem zapisal to v prvi vrsti, kar je tudi meni težko — odpovedati se mislim na maščevanje . . . Vem, tudi tebi je težko. Človeško srce imaš, kakor jaz. In če ga MILOST ne dvigne nad človeško modrost — ti in jaz, oba sva zašla. In če se v meni in tebi ne bo kaj bolj globokega zgenilo, kako bova drugim kaj takega dala? In če bo želja po maščevanju naprej in naprej ravnalo vsega življenja, kdaj bo drugače na svetu?

“Začno naj tisti, ki so krivi vse te grozote . . .”

Tako govoriš in ne morem zameriti. Čutim tesnobo tvojega srca.

Pa vendar ni prava beseda. Tisti naj začno, ki morejo RAZUMETI, ki morejo ČUTITI, kakor je čutil TRPEČI.

Ali moreš, o brat? Ali ti je dano, o, sestra?

Kaj če ni vse to na svetu, kaj če ni vsa ta grozna tema od tod, ker v dejanju pozabljam iz dneva v dan, da je podlaga vsega krščanstva — odpuščanje in ljubezen — in da takoj za tem pride: Zatajevanje samega sebe?

Kaj če ni vse to od tod, ker le GOVORIMO, da smo krščanski, RAVNAMO pa po načelih sveta?

O, bratje, Kristus je ODPUSTIL na Veliki petek — šele potem in gotovo ravno zato — je tako hitro sledilo — VSTAJENJE!

Ohranimo glavo in srce — z obojim si preiskujmo obisti!

Jubilant P. Benigen pripoveduje:

PRESKRBLJENA je bila slovenska služba božja. Ni bilo to lahko, ker v cerkvi sv. Katarine v Aleksandriji — edini ondotni župnijski cerkvi — je bilo vsako nedeljo pet maš s pridigo v različnem jeziku. Zato so hoteli naj bo pridiga za Slovence popoldne ob treh, kakor je bila poprej navada. Poleg teh maš za razne narodnosti, so bile pa še tihe maše, prva ob petih in potem več drugih, zadnja je bila ob pol dvanajstih. Omenjeno je že bilo, kaj me je pripravilo do tega, da sem odločno pa mirno nastopil za pravico slovenskega naroda. Samo nekaj nedelj sem imel pridigo popoldne. V treh tednih je prišel nov p. gvardjan, Grk po rodu, imenoval se je p. Barnaba. Razložil sem mu vse in rekel je, da bo o tem govoril z nadškofom, tedaj je bil Gavdencij Bonfigli. In res, čez par dni pride k meni v sobo p. gvardjan in mi pove: Vi boste imeli ravno iste pravice kakor drugi kurati, tako je določil nadškof. Vesel sem se mu zahvalil in od tistega

časa sem bil enakopraven in vžival mir celih devet let. Videl sem, da pri Italijanih največ izda odločen pa miren nastop. Ni jim šlo v glavo, zakaj ta sprememba za Slovence. Semtertje sem slišal kako opazko: questo Slavo ha testa dura — ta Slovenec ima trdo glavo. To mi je bilo le v ponos in čast in se prav nič nisem radi tega vznemirjal, vedno smo si bili dobri prijatelji.

Ko smo imeli Slovenci svojo redno službo božjo in je bila vse pohvale vredne udeležba od strani našega naroda, smo premišljevali kako bi mogli začeti z društvenim življenjem. Tega je manjkalo, nobenega stika ni bilo — razen v cerkvi — s svojim narodom. Kako je to potrebno je tedaj pokazal sveti oče Leon XIII., ko je naročil, da naj se ustanavljajo cerkvena društva in velem zlasti italijanski duhovščini, da naj gre iz zakristije med ljudstvo ustanavljajoč in vodeč cerkvena društva. Na ta način se bo poživilo in okrepilo versko življenje, kar je pokazala vsepovsod tudi skušnja.

Kmalu se je nam posrečilo tudi to doseči. Navdušen Slovenec Jakob Debevec je imel prav veliko stanovanje za svojo družino in ni bilo daleč od cerkve svete Katarine. On je z veseljem sprejel ponudbo, da bi pri njem, ki je imel veliko dvorano v svojem stanovanju, pričeli z društvenim življenjem. Kar hitro se je ta novica razširila med našim narodom in neko nedeljo popoldne v mesecu maju smo imeli občni zbor in ustanovili društvo: "Krščanska zveza Slovenk v Aleksandriji". Vsako nedeljo popoldne ob treh smo se pri njem zbrali k društvenemu življenju. Imeli smo svojo knjižnico slovenskih knjig, katere so si članice izposojevale; imeli smo veliko slovenskih nabožnih mesečnikov in listov iz Ljubljane in Gorice ter celo list Amerikanski Slovenec iz Amerike. Za družbo sv. Mohorja se je leta 1902 vpisalo nad dvesto udov. Dospelo je sedem velikih zabojev Mohorjevih knjig in to brez vsake carine. Šel sem na francoski generalni konzulat; kajti Francija je imela tedaj protektorat nad katoličani v Egiptu, ki je potrdil, da so te knjige družbe sv. Mohorja in da jih člani dobe. Nobene pristojbine ni bilo treba za nje plačati. Živahno se je razvijalo društveno življenje pri dr. Debevcu. Pri njem smo ostali celih enainvajset mesecev.

Ker je število članic "Krščanske zveze Slovenk" tako napredovalo, je bilo premalo prostora za vse. Govoril sem s č. prednico sester Boromejk, ki so imele veliko zavetišče za stare

ljudi in kapelo. Rada je nas sprejela in tako smo se preselili od dr. Debevca k sestram sv. Karola Boromeja, te so bile Nemke, pa tudi kakšna slovenska sestra je bila med njimi. Na razpolago smo imeli ob treh popoldne kapelo, kjer je bil vsako nedeljo najprej govor, potem litanije z blagoslovom. Po popoldanski službi božji smo šli v dvorano nasproti kapeli. To je bila velika obednica za stare ljudi. Sestre so vsako nedeljo popoldne uredile mize za naše društvo. Zdaj smo imeli Slovenci v Aleksandriji redno popoldansko službo božjo in društvo. Kako rade so prihajale Slovenke v naš dom k sestram! Kolikokrat je katera rekla: cel teden mi je dolg čas, ako katero nedeljo ne morem priti v društvo.

Več let smo bili pri dobrih nemških sestrah sv. Karola Boromeja v Aleksandriji.

IZ PASTIRSKEGA PISMA LJUBLJ. ŠKOFA

NOV red" se napoveduje. V listih lahko berete, po radiu v vseh jezikih lahko slišite napovedi, da bo sad vojske, ki zdaj divja, nov red v vsej Evropi, da, na vsem svetu. Kakšen bo ta novi red, še ne vemo. Ugibamo samo in se vprašujemo: Ali bo pravičnejši? Tak, ki bo slehernemu človeku prinesel vse pravice, ki mu po božji postavi gredo? Ali bo upošteval božje zapovedi? Ali pa bo morda brez Boga ali celo proti Bogu in bo trši kakor je sedanji red? Ali bo svobodnejši od sedanjega? Ali pa bo svobodo oseb in narodov še bolj omejil in utesnil? Nihče točnega odgovora na ta vprašanja ne da. Pač pa trdijo, da bo novi red gotovo boljši. A kaj pomeni to, ko vsak z besedo "boljši" kaj drugega misli in je v ljudskih glavah toliko "boljših" redov, kolikor je različnih mnenj in naziranj.

Nam, vernim kristjanom, je izven vsakega dvoma jasno, da brez Boga ali celo proti Bogu nič boljše ne more biti na svetu, pač pa slabše, mnogo, mnogo slabše.

Vemo pa iz svoje vere tudi to, da vse, kar nas obdaja in po božji volji ali po božjem dopuščanju na nas prihaja, služi našemu zveličanju. Vse, kar imamo ali kar pogrešamo, vse, kar nas zadene dobrega ali zlega, nam je dano

za pripomoček, da dosežemo namen svojega življenja, zveličanje v Bogu. V miru in vojski, v zmagi in porazu, v blagostanju in ubožtvu, v izobilju in pomanjkanju — v vsem moremo in moramo storiti voljo božjo. Ničesar nam ni od Boga menjeno ali pripuščeno za to, da nas ovira na potu k Bogu. Vse nam je dano, da nam olajša Bogu zvesto služiti in v njem nekoč doseči mir večnega življenja.

Naj pride v prihodnosti na nas kar koli že, eno je in bo vedno enako potrebno nam in vsem ljudem, ki bodo za nami na svetu, da živimo, mislimo, govorimo in delamo vse tako, kakor Bog od nas zahteva. Ali z drugimi besedami

Sestre na Gričku Asizij prav prijazno vabimo vse rojake na blagoslovitev novega samostana. Blagoslovilga bo naš čikaški nadškof, Samuel Stritch dne 30. maja 1941, ob deseti uri dopoldne.

Rojaki, ki pridete od daleč, ste naprošeni, da nam to sporočite vsaj en teden poprej.

povedano, da ravnamo vedno po pravi vesti. Da bomo mogli po pravi vesti ravnati, si moramo vest pravilno vzgojiti.

Že dvakrat sem vam, predragi verniki, v pastirskih pismih govoril o verski vzgoji: za leto 1938 o verski vzgoji v družini, lani pa o verski vzgoji v šolski in pošolski dobi. Vzgoja človekova pa nikdar ne neha, dokler živi. Človek mora samega sebe klesati in oblikovati nepretrgoma, da napravi iz sebe vsak dan popolnejšo podobo božjo. "Bodite popolni, kakor je popoln vaš Oče nebeški" (Mt 5, 48), s temi besedami nam je Jezus nakazal, do kolikšne popolnosti moramo sebe vzgojiti. Kakor podobar kleše kamen ali reže in dolbe les, da naredi podobo človeka, podobo svetnika, tako mora človek sebe obdelovati v doslednem in neprestanem vzgojevanju, da izoblikuje iz sebe podobo Kristusa samega, dokler ne dospe "do popolnega moža, do mere polne starosti Kristusove" (Ef 4, 13).

K tej popolnosti Kristusovi nas vodi pravilna in tankočutna vest. Bog je položil v dušo posebno zmožnost, da moremo razločevati in

presojsati, kaj je dobro in kaj slabo, kaj moramo ali smemo storiti, česa pa ne smemo. To duševno zmožnost, ki jo ima vsak človek, imenujemo vest. Ker je ta zmožnost dana od Boga, ji pravimo tudi božji glas, ki se oglašja v nas. Sv. Pavel pravi, da vest kristjana sam Sveti Duh vodi, ko piše Rimljanom: "Resnico govorim v Kristusu, ne lažem — to mi spričuje moja vest v Svetem Duhu" (Rim 9, 1).

Božji glas vesti se oglašja v nas na dvojen način. Pred dejanjem nam pove, kaj moramo storiti in kaj opustiti. Presoja, kaj je naša dolžnost, da storimo, kaj je dovoljeno, da smemo storiti, kaj pa je takega, česar nikdar ne smemo brez greha storiti. Po dejanju se zopet oglasi vest in sodi, ali je bilo prav, kar smo storili, ali pa je bilo grešno; hvali nas ali pa graja. Kdo še ni čutil skrivnostnega glasu svoje vesti? Zlasti če storiš, kar ti vest brani, kako bridko se potem oglašja, kako neizprosno obsodja, da te grize in peče.

Vsak človek, bodisi kristjan ali pogan, ima vest, ki mu narekuje, naj dela dobro in se varuje hudega. Ko sv. Pavel govori o poganskih Rimljanih, ki niso poznali božje postave, katero je prejel izvoljeni narod izraelski, pravi, "da je delo postave zapisano v njih srcih, ker to spričuje obenem njih vest in se njih misli med seboj tožijo ali zagovarjajo" (Rim 2, 15), tako da so tudi pogani "neopravičljivi" (Rim 1, 20), če ne živijo po svoji vesti, v kateri se Bog oglašja, da jih vodi po pravilni poti.

Ker se v glasu vesti Bog oglašja, je človek dolžan ta glas poslušati in ravnati po svoji vesti. "Pri vsakem svojem dejanju svojo vest zvesto poslušaj, to je namreč spolnjevanje zapovedi", (Sir 32, 27) pravi Modri v sv. pismu. Bog bo vsakega človeka sodil po njegovi vesti. Že v sodbi vesti sami se božja sodba razodeva. Zaradi tega moramo svojo vest poslušati, da nas ne bo obsojala, ampak opravičevala in hvalila, potem nas tudi Bog ne bo obsodil.

Toda, predragi v Gospodu, človekova vest se more zmotiti, da ne presoja tako, kakor zahtevajo božje zapovedi. Le tedaj moremo božje zapovedi resnično in pravilno spolnjevati, kadar vest prav presoja. Vest se sicer ne more nikdar zmotiti tako, da bi nam velevala hudo delati in dobrega se ogibati, vedno in v vsakem primeru nam vest pravilno pove, da moramo dobro delati in se hudega varovati, a, kakor katekizem pravi, "zmoti se pa včasih v presojanju, kaj je dobro in kaj hudo." Človeški um je zmotljiv, v vseh rečeh se more zmotiti, zato je

umljivo, da se more zmotiti tudi vest, ki umsko presoja, je li kako dejanje, ki ga nameravamo storiti, dobro ali hudobno, dovoljeno ali prepovedano. Človeške strasti, ki so v svoji slepi sili posledica izvirnega greha, vplivajo tudi na umske zmožnosti duše in na svobodno človekovo voljo, da napačno presoja in ima kakšno dejanje, h kateremu poželenje človeško naravo močno nagiba, za dovoljeno, četudi je po božji zapovedi prepovedano.

Da se človek n. pr. pri računanju ne zmoti, se mora računanja učiti in v njem vaditi. Čim temeljiteje se nauči, čim več vaje ima v računanju, tem bolj pravilno bo računil, tem manj se bo zmotil. Tako je tudi z našo vestjo. Da se v presojanju, kaj je dobro in kaj hudo, ne bo zmotila, moramo vest šolati, vzgajati in spolnjevati.

Vse zmožnosti, duševne in telesne, mora človek v sebi šolati in vedno bolj spopolnjevati. Zmožnost sama, ki nam je vrojena, še ne zadostuje; za vsako delo se mora človek izuriti z učenjem. Za vsak poklic se mora človek z učenjem in vajo usposobiti. Prav tako mora človek tudi svojo vest izuriti, vzgojiti in šolati ob božjih in cerkvenih zapovedih. Kaj moramo storiti, kaj moramo opustiti, kaj smemo uživati, čemu pa se moramo odpovedati, to nam je Bog jasno in nedvomljivo razodel v svojih deseterih zapovedih in po svoji Cerkvi, kateri je dal oblast zavezovati ali razvezovati na zemlji tako, da bo zavezano ali razvezano v nebesih. Nihče ne more imeti pravilne vesti, kdor božjih zapovedi ne pozna in ne ve, kaj Bog od nas zahteva. Vsakogar dolžnost je torej, da svojo vest pravilno vzgaja, to je, da pozna božje zapovedi in razume, kaj v njih Bog zapoveduje in prepoveduje. Prav tako pa tudi cerkvene zapovedi. Ena najimunitnejših nalog človeka v življenju je ta, da spozna vsebino božjih in cerkvenih zapovedi in tako pravilno svojo vest vzgoji.

Kako naj ima človek pravilno vest, če pa nikdar ne posluša božje besede, nikdar nič božjega in verskega ne bere? Za vzgojo vesti je najprej potrebno, da se damo poučiti, kaj božja volja od nas zahteva, in da vsako priložnost takega pouka izrabimo. Tem bolj še, ker je danes toliko zmot razširjenih med nami in še vedno nove prihajajo, ki vodijo ljudstva v časno in večno nesrečo.

DOBRODELNA PRIREDITEV

GOSPOD Stanislav Stanko, trgovec s špacerijskim blagom, je bil ravno pri koncu s postrežbo enemu svojih rednih odjemalcev, ko je prišla pošta. Še dve stranki sta nabirali vsakdanjih potrebščin za kuhinjo, pa za te bosta poskrbeli dve gibčni trgovski sotrudnici, ki pomagata v trgovini gospoda Stanislava Stanka. Ravno prav! Gospod Stanislav Stanko je glede pošte podoben drugim ljudem. Rad to pregleda takoj, ko pride. To se pravi, če pripušča čas in dovoljujejo druge trgovske okolnosti.

Gospod Stanislav Stanko si je odpasal beli predpasnik, si nataknil očali, prižgal cigaro in sedel. Sedel je k pisalni mizi v pisarni, ki ni bila soba zase, ampak samo podaljšek trgovskega lokala. Ko je gorela cigara in so očali dobro sedeli na nosu, je bilo toliko, kakor da je gospod Stanislav Stanko dal močno povelje celemu svetu: Mir zdaj, prosim in naročam! Za nekaj časa nisem več navaden prodajalec v svoji trgovini, ampak poslovodja odgovornosti polnega podjetja. Toda česar ni povedal gospod Stanislav Stanko v človeškem jeziku, to sta po svoje dopovedovala goreča cigara in ogromen rožen okvir njegovih očal.

Pri pregledovanju pošte se je držal gospod Stanislav Stanko nekih principov, ki jih zelo pogrešamo pri drugih ljudeh. Ni bil eden tistih, ki najprej prebrskajo vsa pisma in zložijo na poseben kupček tiste, ki obetajo biti najbolj zanimiva. Gospod Stanislav Stanko je načelno odpiral, prebiral in sproti reševal pisma v tisti vrsti, kakor mu jih je bil pismonoša položil na mizo.

Resnici na ljubo moramo povedati, da je včasih prelomil ta lepi princip, toda v nasprotnem smislu. Tudi sedajle ga je. Pet ali šest pisem je že odprl, prebral in odločil, kaj je treba ukreniti. Če je bil potreben takojšen odgovor, je že novo pismo pripravljeno za poštni nabiralnik. Potem je prišlo na vrsto pismo, ki je imelo v levem kotu zgoraj napis: Cerkev sv. Nikolaja.

Ko je gospod Stanislav Stanko prebral ta napis, se je zgodilo čudo. Ni odprl lepo zapečatenega pisma, kar skozi zaprto koverta je kakor mimogrede otipal vsebino in jo v duhu tudi prebral. Potem je z drugo roko privzdignil

kup ostalih pisem in pošiljko cerkve svetega Nikolaja položil na dno.

Naj nihče ne pričakuje kaj neprimerne! Gospod Stanislav Stanko ni bil mož, ki bi se spozabljal in delal neprimerne reči. Vse je bilo dobro premišljeno, vsako njegovo početje je imelo globlji pomen. Premislimo tole! Če bi bilo pismo cerkve svetega Nikolaja v pisarni gospoda Stanislava Stanka nedobrodošlo, ali bi ga ne mogel takoj na dvojce pretrgati in obe polovici vreči v koš za papir, ki je požrešno zijal pod mizo tik ob nogah gospoda trgovca? Da, naravnost v tisto požrešno žrelo bi bilo lahko romalo pismo, najsižebo odprto ali neodprto, če bi bil gospod Stanislav Stanko tak. Kdo na vsem svetu bi mu kaj mogel?

Toda gospod Stanislav Stanko ni bil tak. Da mora tudi cerkev živeti in v ta namen od časa do časa razpošiljati pisma, je mirno sprejemal kot ustaljeno dejstvo. Tudi ga ni razburjala okolnost, da ga to kdaj pa kdaj stane nekaj lepih in poštenih dolarjev. Tudi to je bilo po mnenju gospoda Stanislava Stanka primerno in prav.

Da je pismo položil na dno kupa, je bil drugačen vzrok. Vsebina mu je takorekoč znana, saj se bliža Božič, ali pa bo morda hitro po novem letu bazar. Za hip si je gospod Stanislav Stanko celo skušal v spominu osvežiti župnikova oznanila pretekle nedelje, pa se je spomnil, da ravno preteklo nedeljo ni bil v cerkvi. Posli, saj veste!

Torej, naj pismo lepo počaka, saj cerkev med tem ne bo šla po svetu. Pa tudi dolarji gospoda Stanislava Stanka ne bodo zmrznili na banki tako hitro. Še vselej je cerkev dobila, kar ji je šlo, tudi danes bo. S tem neoporečnim prepričanjem v duši je reševal in rešil vso ostalo pošto tistega jutra. Končno je odprl in začel brati tudi pismo cerkve svetega Nikolaja.

Še prav do srede ga niso privedle njegove močno obrobline očali, ko se je nenadoma zgrozil in postal ogorčen. Drugo polovico je prebral, to se pravi, preletel, s prezirljivo naglico in brez udeležbe srca. Končno je vrgel pismo na pisalno mizo, sebe pa odtrgal od stola in se pognal sem in tja po pisarni, koliko so pripuščale blizu druga druge postavljene tri stene in pol.

V mislih mu je vrelo. Žalosten je bil današnjega sveta.

“Celo ta naš župnik, zgled vseh župnikov, takorekoč, ne more s teh izvoženih in od zastarelosti skrivenčenih tirov takozvane krščanske

dobrodelnosti! To bi mu jih človek povedal! Meni se res že upira. Plesna prireditve za podpiranje siromakov! Ali ni vse to že vnebovpijoče? Kje smo s krščanstvom, kje smo s človekoljubjem? Kdaj se bo kdo zglašil in začel pridigati ljudem, da je dobrodelnost le tedaj nekaj vredna, če daš iz gole nesebičnosti in ne da bi zahteval povračila? Današnji svet je poln veselice in zabav, večinoma samih dobrodelnih zabav. To se pravi z drugo besedo: Pridi, zabavaj se in veseljajči, saj to ti je v krvi, ali ne? Oprosti, nekaj boš moral plačati, ker moramo narediti nekaj dobička za siromake. Toda nič se ne boj! Bogato boš poplačan. Imel boš sijajne čase in vsi tvoji stroški bodo z obrestmi povrnjeni. To vam je moderna dobrodelnost! Hinavščina, zapeljevanje!”

Gospod Stanislav Stanko je bil torej ogorčen. V njem je bilo kos moralista, pa sam tega ni vedel. Pa pustimo to, rajši pogledjmo, kaj se je bralo v pismu cerkve svetega Nikolaja.

Najsiromašnejša župljana z veliko družino nepreskrbljenih otrok, Peter in Meta Orešnik, praznujeta na praznik Nedorodnih otrok srebrno poroko. Ustanovil se je poseben pripravljalni odbor, ki pozivlje vso župnijo k veliki dobrodelni prireditvi za tisti dan. Gospod župnik je že obljubil cerkveno dvorano brezplačno. Materno društvo bo preskrbelo sijajen banket. Zna na dobra godba bo igrala zastonj, ko se po končanem banketnem programu razvije prosta zabava s plesom. Vse priprave gredo krasno od rok in vsi župljani so iskreno vabljeni. Vstopnina k banketu in vsemu drugemu je dolar za osebo. Ves čisti preostanek je namenjen družini Orešnik. Kdor more in hoče, naj razveseli slavljence s posebnim darom. —

Tako je pisal pripravljalni odbor.

Gospod Stanislav Stanko je postal že bolj osebno.

“Saj vem, da je za to masko pripravljalnega odbora župnik! Sama na sebi lepa reč. Ampak da sem jaz na njegovem mestu, bi razposlal koverta za cerkveno kolekto, pa amen! Čemu to razkazovanje po dvorani, požrtija pri banketu, govoričenje ob ‘pogrnenih mizah’, veseljačenja in direndaj ob zvokih godbe! Čas je, da se nekdo dvigne in pogumno izjavi svoje mnenje.”

Gospod Stanislav Stanko se je vsedel in z odločnimi potezami pisal pismo. Vso svojo resnobo in gorečnost za boljšanje človeške družbe je položil v vsako besedo. Takoj drugo jutro

je bilo pismo v rokah župnika cerkve svetega Nikolaja. Odprl ga je in bral:

Prečastiti:—

Vem, da ste koncem konca Vi tisti "pripravljalni odbor" . . . Če je pa res še kaj drugih krščanskih dobrodelnikov v tem odboru, odločno zahtevam, da se na prvi prihodnji seji preberejo sledeče vrstice:

1. Močno obsojam način Vašega dobrodelja, čeprav ne zanikavam dobrega namena.

2. Pod krinko dobrodelnosti pospešujete veseljačenje, zabavoželjnost, neresnost današnje človeške družbe.

3. Zakaj niste namesto vse te šare napovedali kolekto, da bi ljudje imeli priliko pokazati čisto krščansko dobrodelnost brez primesi hinavščine in zadoščevanja nižjim instinktom? Vaše početje se mi zdi, kakor bi Orešnika postavili pod mizo in mu naročili, naj pobira drobtinice, ki padajo na tla od preobilnosti veseljakov.

4. Poudarjam, da te misli niso vzklike iz moje glave. Presadil sem jih vanjo od drugod. Ponosen sem pa na to, da so v moji glavi pognale korenine in se lepo razrasle. Prečastiti bi storili veliko dobro delo, če bi zbirali članke in spise o tem predmetu, ki so raztreseni kot plemeniti sadovi po raznih resnih listih in knjigah, pa bi jih brali ali dajali brati svojim vernim ovčicam.

5. Prilagam ček za pet dolarjev, ki naj ga slavni 'pripravljalni odbor' izroči družini Orešnik v pomoč od moje strani. Iz srca rad dam. Glede udeležbe pri Vašem hrupnem razkazovanju krščanske dobrodelnosti me pa blagovolite imeti za izgovorjenega.

Z vsem spoštovanjem bilježim, vdani
Stanislav Stanko."

Župnik je zganil list, pogledal skozi okno, potegnil z roko preko čela in s prsti pobobnal po mizi. Z vsem tem je hotel povedati, da je v pismu nekaj, kar je, pa tudi marsikaj, kar ni. Končno si je rekel:

"Gospod Stanislav Stanko je slišal nekje lepo zvoniti, pa ne ve, če je procesija ali pogreb. Pobral je veliko misel, pa je prebaviti ne zna. Vseeno, naj mu bo v dobro prišteto!"

Manj sreče je imel gospod Stanislav Stanko tisti večer, ko se je na seji pripravljalnega odbora bralo njegovo pismo. Da ne pozabim povedati, tak odbor je res bil, pa še veliko število jih je bilo v njem.

"Pet dolarjev! Da ga ni sram, skopuha!"

"Sto bi se mu poznalo toliko kot meni enega pol!"

"Taka pijavka bo nas učila!"

"Še Bog da ne pride, zelnica kislja!"

"On in krščanska dobrodelnost!"

"Naj ostane pri svojih računih!"

"Prav lahko bomo brez njega opravili!"

Župnik se je v zadregi odkašljeval in skušal dognati, če je naredil napako, ko je dal pismo prebrati. Pa je pomislil na besede gospoda Stanislava Stankota: Odločno zahtevam . . . Umiril se je in si dejal: Naj se krešejo duhovi, naj padajo iskre!

Pripravljalni odbor cerkve svetega Nikolaja za Orešnikovo dobrodelno proslavo ni bil drugačen od drugih sličnih odborov vesoljnega sveta. Vse se je pripravljalo v veliki tajnosti, pa je bilo istočasno vse javno. Celó sam Peter Orešnik je vedel o vseh pripravah in se je veselil, zraven mu je pa bilo silno nerodno. Tudi pismo gospoda Stanislava Stanka je bilo že drugi dan javna tajnost. Da je gospod Stanislav Stanko radi tega zgubil nekaj zvestih odjemalcev, se nikomur ni zdelo hudo. Hujše je bilo, da je vsebina njegovega pisma prišla kaj kmalu tudi do Petra Orešnika in njegove žene Mete.

Peter Orešnik in njegova žena Meta sta bila preprosta človeka. Pametna in modra za vsakdanjo uporabo, za globlje reči in za razčlenjevanje netvarnih zapletljajev nista imela potrebnih umskih priprav. Dogodek s pismom gospoda Stanislava Stanka sta si razvozljala v prepričanje, da jih gospod Stanislav Stanko ne more in ju celo javno preganja.

To je speklo in je peklo naprej. Vse veselo pričakovanje praznika Nedolžnih otrok je bilo kruto porušeno. Peter Orešnik je grabil vase, kako bi mogel gospodu Stanislavu Stanku povedati nekaj bridkih. Meta ni nič grabila vase, pa so se razne bridke kar vsipale iz nje brez njenega resnega sodelovanja. Sreča, da jih je slišal le Peter, zakaj Meta je dobro vedela, kaj se spodobi doma, in kaj se spodobi pred ljudmi.

Praznik Nedolžnih otročičev je bil priča veličastne dobrodelne prireditve v cerkveni dvorani svetega Nikolaja. Ljudi se je nabralo čuda, veselja in zabave nič koliko. Petru Orešniku in njegovi ženi Meti so izhlapele vse neljube primesi k njenemu srebrnemu veselju. Popolnoma sta pozabila na neljubeznivosti gospoda Stanislava Stanka, pozabila sta na njega samoga.

Po sijajnem banketu so otvorili govorniški program. Slavili so cerkev svetega Nikolaja,

kadili njenemu župniku, proslavljali zavednost župljanov, čestitali in brezmejno srečo voščili Petru Orešniku in njegovi zakonski družici Meti. Slavljenca sta sedela kakor na rožah in vse je bilo kakor eno samo, mavrično pobarvano in s prečudnimi dišavami poškopljeno nebeško sonce.

Končno so pozvali Petra Orešnika, naj spregovori in pove, kako se počuti. Vedel je, da pride ta poziv, pa je udaril vanj kot strela in le z velikimi trudi se je postavil na noge. Ni bil slab govornik, o tem je pričala marsikaka seja ali celo zborovanje v dvorani cerkve svetega Nikolaja. Tudi govor za tole priliko je imel lično pripravljen. Toda svoj govor si je bil pripravljaj v urah, ko je le vnaprej ugibal, kako približno se utegne počutiti na tej slavnosti, in kaj bi bilo primerno, da reče nocoj. Zdaj je bilo vse drugače nego je bil prej o nocošnjem večeru čustvoval. Besede pripravljenega govora so se mu nenadoma zazdele tako puste in sprhnele, da se jih je resnično ustrašil.

Tako je obstal pred stotinami žarečih oči, pa ni mogel odpreti ust. Minule so sekunde — res so bile le sekunde, čeprav jim je Peter v mislih rekel minute — preden je zajecjal:

“Dragi prijatelji!”

Še bolj se je ustrašil. Tako plehka in osi- nena je bila beseda, da jo je iz dna srca zasovražil. Obenem se mu je dvignila nekje od srca tako nemoška mehkoba, da je bil trdno prepričan: Sesedel se bom in pred vsemi temi ljudmi bom na veke osramočen!

Čudna so pota človeških misli. To je v ti- stem hipu doživel Peter Orešnik. Zakaj v eni najbridkejših ur njegovega življenja mu je pri- skočil na pomoč njegov največji protivnik, prav za prav njegov edini zoprnik — gospod Stani- slav Stanko!

Vso dolgo večnost Petru Oreškoviču ne bo mogoče razložiti, kako se je zgodilo. Ko je že obupaval, ko se je že brez odpora vdajal slad- ko-bridki mehkobi srca in se pripravljaj, da se- de, je kakor iz tal izrasel stal pred njim gospod tSanislav Stanko. In že je Peter Orešnik začu- til v nogah moč, v možganih zbranost, v srcu pogum.

“Dragi prijatelji!”

Kolik razloček med prejšnjim in sedanjim nagovorom! V stotinah oči je zablislil plamen začudenja, stotine ušes so poostrihle pozornost.

“Nekdo je svetoval, naj bi napravili le cer- kveno kolekto. Recimo, da bi prinesla tisoč do-

larjev. Župnik bi mi poslal denar na dom. O, kako mrzlo bi mi bilo ob tistem denarju, čeprav bi me rešil iz tisoč stisk in zadreg. Ugibal bi noč in dan, kaj so si mislili ljudje, ko so zavijali denar v poslane koverta. Ugibal bi in nič bi ne uganil, nič toplote bi ne našel za svoje srce. Razdelil bi kup na število kupčkov in bi jih raz- vrstil po potrebah svoje družine. Glava bi mi rekla: Dečko, zdaj si na konju! Pozabi na ža- lostne čase! V prsih bi me tiščalo in srce bi mi venomer govorilo: Mož, siromak, ali si moreš s tem denarjem ogreti srce? Da vam povem, prijatelji, kaj bi vam rad pojasnil. Za vse vaše darove — stokrat vam hvala! Za vašo navzoč- nost nocoj, za vse prijazne poglede, za vaš smeh, za vašo pesem — tisočkrat hvala! Za vaše pri- jateljstvo, o več, za vašo ljubezen, da, za vašo krščansko ljubezen do mene siromaka in do mo- jih malih siromačkov — hvala milijonkrat!”

Peter Orešnik se je upehal. Oddahnil se je in globoko sapo potegnul. Nič še ni vedel, ka- tero besedo bo zdaj spregovoril, pa mu ni dela- lo preglavic. Bil je v neponarejenem zanosu in je čutil, da pride beseda sama od sebe.

Uračunal se je. Ko je bila sapa pripravlje- na, ko so bila usta odprta, ko je bila beseda na koncu jezika, je pred Petrom oživel na stotine oči. Nenadoma jih je živo zagledal. In je vi- del v njih čuden blesk, ki je oznanjal, da se srca tope.

Njegovo lastno srce se je ob tem blesku do- cela stopilo. V grlu čutil je, da je neizogibno zgubljen. Brez upora se je vdal. Sesedel se je na stol, sklonil se nad mizo in se v svoje nepo- pisne občutke razjokal. Ena sama zavest je še gibala v njem: Neizmerno sem se osramotil za vselej . . .

O, tega pa Peter Orešnik ni vedel, kako hvaležni so mu bili udeleženci njegove srebrne slave in priče njegovih srčnih težav. Planili so v plosk, da je grmelo in bobnelo v podzemlje. Morali so! Brez tega sproščenja se je obetal vesoljni potop vsem žarečim in plamtečim očem!

Potem so zapeli, odmolili, vstajali od miz. Le to je še naročil stoloravnatelj, naj slavljenca ostaneta na mestu, ker nekateri žele posebej priti in jima stisniti roke.

Tri stene so čuvale vrsto tistih, ki so hoteli tako. Procesija se je začela urno pomikati pro- ti Petru Orešniku in njega zakonski družici. Vsak jima je stisnil roko in še enkrat čestital. Od vsakega stiska je pa ostalo v roki nekaj pa- pirju podobnega. Petru je vroče postalo in ni mogel najti mesta, da bi tja polagal darove . . .

Po dvorani se je raznesla govornica, da je vsak, ki je šel stiskati roko, posekal ali vsaj dosegel gospoda Stanislava Stankota, ki je pet dolarjev poslal . . .

Župnik je odšel v svoje stanovanje in zapisal v dnevnik:

“O nerazumljivost potov človeških misli in človeškega srca! Gospod Stanislav Stanko je bil edini nasprotnik naše dobrodelne prireditve. Nehote in nevede je ravno on največ pripomogel k lepemu uspehu.

Vsi moji župljani so obsojali nastop gospoda Stanislava Stanka. Nehote in nevede so pa vsi sprejeli njegov nauk, ki je bil sam na sebi zelo dober.

Peter Orešnik si je olajšal srce, ko se je tako krepko znesel nad svojim namišljenim protivnikom, gospodom Stanislavom Stankom. Bog ve, če se dobri mož ob sklepu tega srebrnega dneva zaveda, da mu je ravno gospod Stanislav Stanko največji dobrotnik?

Gospod tam gori v nebesih! Ti edini razumeš pota človeških misli in src. Mislim, da si nocoj župnije svetega Nikolaja vesel. Sam vidiš — otroci smo! Otročarije počenjamo, hudo pa ne mislimo. Nihče bi ne bil verjel, da bo naša dobrodelna prireditev tako primerna za praznik — Nedolžnih otrok . . .

Gospod, zahvaljen za nocojšnji večer in za vse, kar je k njemu vodilo!”

Vrnil se je v dvorano in se veselil z veselimi v pozno noč.

VODI, MARIJA, PO PRAVI NAS POTI...

S PODOBO Toplic mi bo vedno ostalo v spominu združeno, kar mi je zbudilo pozornost, ko sem prvič hodil po cesti “Pod Skalo”: mala vdolbinica v živo skalo, v njej kip lurske Matere božje in polno prižganih svečk.

Pa teh svečk nisem opazil samo enkrat, ampak gore skoro sleherni dan kot večna luč pred kipom Matere božje. Zdi se mi, kot bi gledal v vsaki teh svečk dvoje rok, sklenjenih k Materi božji, kako prosijo, prosijo dan za dnem, nekatere teh s prošnjo, ki prihaja iz srca, ki je že nad

vsem obupalo, iz srca, iz katerega je že skoro povsem izbrisan spomin na Boga in Cerkev; spomin na Mater božjo pa je ostal. Prišla je nesreča, bolezen, žalost, moreča skrb, obup — in podoba Matere božje v srcu je oživela in spet klicala k sebi.

Da, takrat, ko človek ne najde več ne leka ne tolažbe pri ljudeh, najde duša pot k Materi Mariji, tudi duša, ki si je sama ali so ji drugi podobo Boga in Matere božje nasilno izbrisali iz nje.

Toda nihče ne more izbrisati iz duše z nobeno silo tega, da je mati vedno mati, najbolj pa ljubeča mati takrat, ko je otrok najbolj izgubljen in nesrečen, ko obupuje. Saj je takrat skrb materina, da otroka reši, največja.

Tudi ne bo zabrisal nihče tega, da je Marija mati, ki je čez vse dobre, najboljše matere, ker olajša tudi gorje in obup, ki ga človeške matere, olajšati ne morejo; ne bo zabrisal nihče tega, da kliče z dvojno ljubeznijo k sebi in jih rešuje tiste, ki so v grehotah in strasteh vsak spomin na življenje z Bogom utopili, ki jo preklinjajo, sramote, drugače pa se je nikdar ne spominjajo.

Pa vendar je ni nihče toliko zapustil in pozabil, da do nje nazaj ne bi mogel več. Mati ostane mati, čeprav je zasramovana in zapuščena, je še vedno mati, ki ljubi in hoče osrečiti najbolj zapuščenega.

Tudi pot nazaj ni težka. Da le vidi solzo kesanja, iskrico ljubezni, pa te že objame njena ljubezen in skrb in njena roka te bo varno vodila dalje preko vseh nevarnosti.

“Njena levica je pod mojo glavo in njena desnica me objema,” bi lahko rekli z visoko pesmijo, tako nežna in ljubeča je njena skrb.

Mati Marija je močna žena, ki stoji na kači.

Strla in poteptala bo vse, kar nam ne pusti do lepote življenja z Bogom.

Raztrgala bo tudi najmočnejšo vez strasti, ki nas je speljala tako daleč od Marije in Boga, da skoro mislimo, da ni več poti nazaj.

Stoji na luni, ki se vedno spreminja. Ona je trdna, brez spremenljivosti, vedno enaka. Ob njej ne boš omahoval, tvoja vera bo trdna, da se bo ob njej razbil vsak napar, zasmeh in dvom.

Spet bo zazvonil in zabil šmarnični zvon. Povesod v vsaki duši, bo zbudil odmev. Vem, da bo v nekaterih ta odmev odmev sovražstva zoper dobro in skrbno mater Marijo — saj tudi teh ne bo izvzela iz svoje ljubezni. Vsi drugi pa se ob glasu šmarničnega zvona zgrnimo

okrog nje, ker smo jo iz dneva v dan bolj potrebni.

Da jo še bolj spoznamo v njeni dobroti in usmiljenosti, da jo še bolj vzljubimo, da se je še bolj oklenemo, da jo še bolj poprosimo, da nas privede spet k Bogu, da nas potem ona vodi tako, da ne bomo nikdar več zašli.

Sveta Marija, pomagaj bednim, podpiraj omahujoče, tolaži jokajoče! Naj vsi, ki te časte v teh šmarnicah, čutijo tvojo pomoč, da bo tvoj oltar res zavetje, v katerem bomo vsi, veseli, srečni, mirni in varni ne le v šmarničnih dneh, ampak ob tvoji roki do konca!

Pa še eno, kar naj bo že v zahvalo njej, ki nas je privedla k sebi. Ali boš pozabil na tiste, ki je nočejo več poznati? Če si sam srečen v njeni ljubezni in njenem varstvu, privošči to njim, ki tavajo proč od svoje Matere, in pokaži jim pot nazaj.

Ali boš pozabil, da tudi njo sramotenje boli in ne boš v njeno obrambo spregovoril nobene besede?

Če smo njeni otroci, bodimo otroci, ki se za čast svoje Matere znajo tudi potegniti, zlasti za čast take Matere, kot je Marija.

ZGODNJA DANICA

UBOG je bil Joahim, ko je prišel v hišo svojega tasta, toda Gospod je bil ž njim ter mu blagoslovil in obilo množil imetje. Njegove črede so rastle na širokih pašnikih, žetve na njegovih poljih so bile divne. Toda Joahim ni maral kupičiti časnega premoženja, njegova roka je bila odprta in kar je rosilo v njo, je zopet teklo iz nje v roke, ki so se dvigale k njemu za pomoč. In Joahim je delil vse svoje dohodke in vse imetje, ki ga je ž njim Gospod obdaroval, leto na leto na tri enake dele: prvega je dajal vdovam, sirotam in ubožcem, drugega je posvečal templju v Jeruzalemu in šele kar je preostajalo, je odmenil za svojo hišo ter za svoje prijatelje in sorodnike. V njegovi hiši je vladal mir božji in Joahim in Ana sta živela v zakonu čisto in pobožno ter v tihi sreči. Le eno jima je kalilo radost življenja, sicer tako popolno: da nista imela otrok. Tako je že bežala njuna mladost in odcvetela njuna žarna lepota in težka skrb je padla Ani v dušo in glava ji je v žalosti klonila na prsi. Kakor lije duhoven

olje pred oltarjem, tako je izlivala Ana neprestano svojo dušo v molitvi pred Gospodom v globokem hrepenenju in upanju, ki jo je vedno napajalo kakor vonjiva dišava, v upanju, da je odločena za velike reči. Saj je vendar zvenelo nekaj Arkasu iz ust kakor obljuba, da je poklicana izpolniti poslanje; Bog sam ji je navdihoval njene molitve in njeno željo, da se ta molitev izpolni, željo, ki ji je razjedala srce ter jo v notranjosti žgala kakor razbeljena kovina! Je-li postala nevredna, da bi bila mati, nevredna, da bi bila šteta med prednike Mesijeve? Mar se še ni bližala ura?

In premagana se je v solzah zgrudila na tla ter poljubljala zemljo, to skrivnostno krilo, ki neprestano rodi življenje v tihoti. In zopet, zopet in zopet je v trpljenju na tihem klicala k Bogu — pred Joahimom pa je molčala in mu ni odkrila svoje težke bolesi; in Joahim, ki je tudi na skrivnem trpel, je ravno tako dušil pred Ano svoje vzdih. Tako je mineval čas in oba sta že nehala upati, a moliti nista nehala in na lokah in polju in ob ognjišču sta se njuni duši neprenehoma dvigali h Gospodu.

Tako je potekal čas. Nekoč pa se je zgodilo, da je prinesel Joahim svoj običajni dar v tempelj in eden tamošnjih duhovnov mu hladno reče: "Tvoj dar, se zdi, Bogu ni ljub. Zakaj je brez otrok tvoj zakon? Iz hiše Davidove si, iz tvojih otrok bi se mogel naroditi Mesija. Morda si omadeževan z velikim grehom in zato ti je Bog odrekel otroke. Vzemi torej svoj dar in pojdi iz templja!"

Ko je duhoven izgovoril te nepremišljene besede, je padlo nekaj kakor groza na vse, ki so stali blizu, tako da so se jeli pred Joahimom umikati. Dasi brez krivde, vendar Joahim ni izpregovoril ne besedice v svojo opravičbo in je šel iz templja. Stal je pred vrati ter si s plaščem zakril obraz. V Nazaret se ni hotel vrniti. Bil je osramočen in svoje sramote ni hotel nesti pod streho, kjer je živela žena. Zbežal je torej v puščavo ter si ondi postavil šotor. Štirideset dni se skoraj ni dotaknil ne jedi ne vode; premišljeval je le, s čim bi bil pač razžalil Boga in ne lepi li vendarle kaka krivda na njem.

In prišli so k Ani ter ji pripovedovali, kaj se je je bilo zgodilo v templju. Tedaj se je Ana zaprla v svojo sobo in sedla na tla kakor žalujoča vdova ter si potresla pepel na glavo. V tej žalosti je prebila dolgih štirideset dni neprestano.

Ko pa je ta doba pretekla, se je oglasilo v njenem srcu zopet nekako hrepenenje, videti

božji svet, jasno nebo in šelesteča, zibajoča se drevesa. In prišla je iz temne sobe z gorečo svetilnico ter šla v tihi vrt, ki je cvetel za hišo. Zunaj pa še ni bila tema, prijeten večer je bil in srebrnast mrak.

Ana je sedla pod drevo; bila je stara smokva in v njenih vejah so snivale ptičice v svojih gnezdih in zdajzdaj tiho zaščebetale, kakor bi uspravale svojo deco. Ta nežnost ptičic jo je ganila. Tiho je obesila srebrno svetilnico smokvi na vejo ter brez besede sklenila roke. Bala se je že klicati k Bogu, ko njegova volja očitno ni hotela slišati njene prošnje, in v nemi odповedi se ji je glava ponižno sklonila na prsi. Tedaj ji je bilo, kakor da jo je v hipu obvel tajinstveni dih in lasje so se ji jeli ježiti in začela se je ogledovati po vrtu, napol v omamici, tako posebni, čudni omamici. In zdajci je opazila, da se vsi žarki lijejo iz mogočno vzplamtele svetilnice na lavorjev grm njej nasproti, da se zlivajo na prečuden, nikdar viden način v določne obrise; in glej, kar je zdaj videla, je bila postava: mladenič v jasnobelem oblačilu je stal v vrtu. Sij, bolj bel od snega, mu je žarel krog senc in krila je imel iz iskrecih se rubinov. In vendar je bila to senca: ker Ana je skozi poigravanje njenih barv jasno videla obrise listov lavorjevega grma za njo in rožne cvete oleandrov, ki so rastle za lavorjem pri studencu. Ana je nepremično strmela na prikazen in srce ji je bilo v grozi. Oko se ji je širilo in kakor v vročici ji je plula kri. Tedaj se oglasi iz sence mil glas, govoreč: "Konec je tvojim solzam in tvoji vzdihni bodo onemeli! Vzemi palico v roko in pojdi v Jeruzalem! Tam v templju daruj dva bela goloba. Ko prideš po daritvi iz templja, boš srečala pod obokom Zlatih vrat svojega moža. Z njim se vrneš sem. Bog je s teboj!"

Tako je govorila prikazen in ko so odzvene njene besede, se je razblinila v zraku kakor jutranja megla v soncu. Toda beli sij je trepetal po vsem vrtu in tih spev kakor tisočernih v snu žvrgolečih slavčkov je plul kakor vetrec skozi večer. Nato je bilo tiho, nemo; sij je ugasnil in mrak se je stemnil. Ana pa je kakor omamljena vstala ter omahovala v svojo sobo, onde se zrušila oslABLJENA na posteljo in zadremala. Tedaj se ji je v spanju zopet prikazala ona prozorna senca v svoji snežni belini, stala je njej nasproti ter nekaj pisala na steno. Ana se je takoj zbudila. In glej, na steni je plamtelo nekaj kakor blodna lučka: bila je beseda, ki jo je angel napisal, bilo je zgolj ime: "Marija". Prikazen angelova pa je zginila.

Drugi dan se odpravi Ana, odeta v belo oblačilo in zastrta z belim pajčolanom, na pot v Jeruzalem, kakor ji je bilo ukazano. Po angelovem naročilu je darovala v templju dva bela goloba. Ko po daritvi gre iz templja ter pride pod obok Zlatih vrat, zagleda Joahima, stojičega ob mramornatem steburu, ki je imel obliko izklesane palme. Vsa nema v svoji radosti Ana obstoji, Joahim pa reče: "Hvala Gospodu, mojemu Bogu! Niso bile varljive sanje, ki so mi ukazale, naj grem iz puščave ter se napotim sem, kjer mi bo dodeljena sreča, da zagledam tebe. Ana, pod obočkom Zlatih vrat!"

In Ana in Joahim sta se objela ter povzdignila svoje oči in glej, zopet je Ana videla jasno prikazen angelovo; plul je nad njima, položil roke na njuni glavi in žarki, lijoči iz njega so stikali blesteč oblak krog njiju, tako da ju je demantni blišč kar oslepil. Tako sta šla skup roko v roki izpod oboka Zlatih vrat in zahvaljujoč Boga odpotovala nazaj v Nazaret, kjer ju je čakala njuna tiha hišica s prijaznimi sencami sob, in stari vrt, poln cvetočih smokey, terebint in margararov.

Tako sta živela zopet skupaj čista v blaženosti in v njunih dušah ni bilo več sence. Ana je imela zdaj obljubo, po angelu ji naravnost oznanjeno, in zavedala se je svoje velike naloge. In prišel je dan, ko je Ana rekla Joahimu: "Že je izpolnjeno, kar je sel božji tistikrat obljubil v vrtu: Cvet vzevete na palici Aronovi. Brez madeža je spočet sad, ki se nad njim zadržuje zemlja in nebesa!"

Ko je bil dopolnjen čas, se je zgodilo, da je bila Ana sama v svoji sobi in je Joahim skozi odprta vrata zaslišal klic njenega glasu. In ko je hitel k njej, glej, je bila zopet kakor v zlatem oblaku, kakor tistikrat pod obokom. Klečala je na svoji postelji ter dvigala k luči žarno dete, ki ga je bila porodila. In pritiskala ga je na svoje srce ter pokazala Joahimu njegovo obličje. In on in Ana sta od radosti zaplakala in njun vriskajoči hvalospev je plul iz sobice vun v stari vrt in visoko k nebesom. Ko se je potem znočilo, je videla Ana zopet ime "Marija", kako je v plamtečih črkah žarelo na steni, in njen duh je bil prešinjen od velike prikazni. Videla je vsa nebesa in njih omotično globočino, bilo je vse polno angelov, ki so se vsi ponižno klanjali njenemu detetu. In videla vse širom širno zemljo in vsa morja z vsemi otoki, suha zemlja in vode so pozdravljale dete. In zrla je v notranjost belih mramornatih svetišč ob modrih globinah vod in v šumečih gajih ter videla, kako so

se zlati maliki v njih in vsi kipi bogov vsepovsodi rušili na tla, da se je od grmečega padca tresla zemlja. In videla je, kako so v podzemeljskih votlinah Sibile, ogrnjene s črnimi pajčolani, kakor od mrtvih vstajale, kako so, skoraj okamenele od starosti, le s težavo omahujoče stopale skozi noč, in slišala, kako so med železnim bobnenjem težkih njihovih korakov na vse štiri strani sveta grmeli njih glasovi: "Ura je blizu! Danes je rojena ona, iz katere vzide Beseda, ki je bila od začetka in bo na veke! Ura se bliža! Brez madeža se je narodila Devica, ki jo bo slavil ves svet!"

In premagana od veličine svoje prikazni je padla Ana v globoko omotico in ko se je zbudila zopet v življenje, je podala dete Joahimu ter zašepetala: "Marija!"

Dala sta torej detetu to ime, najslajše v človeškem jeziku.

LEGENDE O MARIJINIH CVETLICAH

KO gre Marija čez naše travnike in njive, povsod požene novo življenje, koder je stopila njega noga in je njen pajčolan zbudil tople sapice. Takrat pravijo ljudje, da je prišla vigred v deželo. Ko je nekoč tako hodila čez naše kraje, se je njeno oko veselilo svežega zelenja in lepega cvetja, njeno uho se je radostilo petja ptic in njena duša je dajala hvalo Bogu, ki je ustvaril tako čudovit svet.

Vprašala je v zgodnji pomladi cvetko, podobno sončku z žarki, mlečnobeke barve, vmes pa kot kapljice krvi, ki je v številu kot je zvezd na nebu pokrivala komaj zeleno trato:

"Kako ti je ime?"

Nagovorila jo je tako kot se vprašujejo med seboj otroci, ki se ne poznajo, a se vsi ljubijo.

"Marjetica mi pravi slovensko ljudstvo," je odgovorila skromno in se obrnila s svojo cvetno košarico proti toplemu soncu. In Marija je blagoslovila nežni cvet in ljudstvo, ki tako zvesto misli nanjo.

Tako ta zgodnja, nezavarovana cvetka, podobna pogačicam ali cukrčkom pobeli vsako pomlad naše travnike, pa tudi na vrtovih raste v žlahtnih vrstah. Na desetine cvetnih listkov ima, v sredi pa zlato sonce. Bele listke pulijo otroci in odrasli in govore pri vsakem začarane

besede: "Sreča" — "Nesreča", "Ljubi me" — "Ne ljubi me".

"Kaj si želiš od mene, moja drobna cvetka?" jo je Marija vnovič vprašala, ko se je njeno oko dovolj napaslo lepote.

Marjetica je odvrnila: "Želim, da bi se otroška igra z mojimi listki za ljudstvo, ki me tako lepo po Tebi imenuje, izšla tako, da bo njemu in Tebi všeč . . ."

Nato je Marija blagoslovila še njeno globoko in dobro srce.

Pozneje, v času velikega travna, ko na travnikih zraste visoka in bujna trava, se seveda nizke, pritlične marjetice morajo skriti, če jih poprej ne popase kravica, pohodijo otroci, ki skačejo in se igrajo na trati, ali je ne vzame ostra kosa. Takrat morajo tudi vse cvetlice, ki hočejo imeti dovolj sonca in zraka, zrasti na višjih pecljih. Tako vidi naše oko velike bele marjetice s snežnobelimi, a manj številnimi cvetnimi listi — usodna odločitev je na njih pač še prej pri kraju . . .

V tem času pride Marija drugič v naše kraje, že vsa ovenčana s cvetjem. Takrat je že toplo in hodi raje po senčnem gozdnem hladu. Tam je nekoč njeno oko odkrilo med močnimi zelenimi listi drobne kraguljčke, nabrane na tankem stebelcu. Ko se je Marija približala cvetlici in jo pobožala z drobnimi kot zgubljen vetrc lahnimi prstki, jo je omamil presenetljiv vonj.

"Kako ti pravi pobožno slovensko ljudstvo?"

"Šmarnica," je odcingljala cvetka. "Zvonim in dehtim v najlepšem mesecu majniku, Tebi na čast."

Blagoslovljena na veke . . ." je hotela že reči Marija, a je zagledala solzo na najvišjem kraguljčku. Ostala je tam od dežja ali nočne rose.

"Ali morda nisi srečna . . .?"

"Večno bi hotela tu v samoti na vlažnih tleh cveteti in Tebi zvonkljati, a ljudje me vso potrgajo ali me pa srnice snedo."

"Dam ti varovalno sredstvo: ljudje in živali bodo vedeli, da si strupena, čeprav si v resnici kraljica mojih cvetk . . ."

Od meseca maja dalje se vse cvetlice veselijo Marijinih obiskov in oblečejo svoja najlepša svatovska oblačila, najraje z belo nedolžno barvo, in Marija se radosti splošnega prebujenja, tudi v srcih vseh dobrih ljudi.

Spet je nekoč v rožniku stopala Marija po

mehki poljski stezi, na kateri je sedel pastirček in na vrvi držal kravico, ki je zadovoljno mulila travo. Marijino veselje nad lepoto cvetja je prešlo vanj, da si je popeval preproste slovenske pesmi o zemlji, zelenju in rožah. Tedaj zasliši pridušeno ihtenje in prisluhne:

“Kdo joka?”

“Jaz,” se naivno oglasi skromna trava, ki je na drobnih nitkah imela obešene rjavkaste kroglice, podobne biserom ali solzam.

“Zakaj pa . . .?”

“Zato, ker nimam lepe obleke, da bi me kdo pogledal in pohvalil. Joj, kako mi je hudo!”

Zasmilila se je trava pastirčku in še sam je zajokal z njo. Ko pa se je pomiril, je zaslišal kot v sanjah nežen glas svojega usmiljenega srca:

“Imenuj jo Marijine solze!” Bila je Marija, ki se ji je skromnost trave tako priljubila in je spregovorila v pastirčkovih ustih.

Toda na vrtu ali v lončkih raste dišeč grm, ki ga vsi poznate, tudi on nosi Marijino ime: rožmarin. Vse umetne dišave so nič proti njemu! Vsajen celo brez korenine požene, če je dan iz pravega srca: dajemo ga po vršičkih ali kitah v spomin ljubezni, fant gre z njim na prsni branit domovino, nosita ga ženin in nevesta na poročni poti, z njim škropimo blagoslovljeno vodo ali vino in k polnočnici ga nosimo, prevlečenega z zlato peno. Rožmarin nima svatovske obleke, nima mavrično pestrih barv, a Marija mu je vdahnila svojo maziljeno sapo, ki jo sproži že najrahljši dotik ali vetre.

Po blagodišečem vonju so mu podobna še Marijina peresca: tako preprosta, kje v kotu vrta skrita peresa, brez cvetja in okrasa, a prijetno dehteča. Bog ve, katera usta so jih tako lepo poimenovala!

In tako gre vrsta Marijinih cvetic v neskončnost in živa ljudska domišljija jim plete vedno znova pesniško okrašena imena.

Poslanec N. se pelje po železnici skupaj s svojim volivcem invalidom. Razgovarjata se o politiki in slabih časih. Poslanec odpre tobačnico in nudi sopotniku cigarete:

“Izvolite si eno prižgati!”

Invalid vzame vardarico in meni: “E, da! To je pač najmanj, kar sem mogel pričakovati od vas; kajti pred volitvami ste mi obljubljali trafiko.”

PISMO MATERI

LJUBA mati!

Zaprl sem oknice in mala svetilka je prižgala in njen medli sij seva na te vrstice. Pisati Ti hočem, ljuba moja mati, in Ti brez dvoma še dobro veš iz šolskih časov, kako sem pisanje pisem in nalog odlašal pozno v večer, ko sem bil potem sam s seboj s svojimi mislimi. Plapolajoče luči dneva skakljajo po papirju in odnašajo črke ali jih narobe postavljajo — to se mi še zmeraj dozdeva, da je tako. Ti mi tega nikoli nisi hotela tako prav verjeti, kar oči si stisnila skupaj v takih trenutkih in Tvoje ustnice bi bile rade stroge. A jaz vem, da so bile samo zato tako ozke in brezbarvne, ker bi bile rade zakrile smehljaj.

Danes smo spet skupaj. Ti mati, moja mala stara svetilka in jaz, čeprav si pred nekaj leti v bolečinah, kakor si živela, brez slovesa in daleč od tega mesta umrla. Takrat sem bil prišel prekasno, ljuba mati, obljubil sem si, da se ne bom jokal, čeprav sem bil najmlajši med Tvojimi mnogimi otroci, ko sem stal pri Tvoji postelji. Hudo se mi je godilo, bil sem brez službe kakor milijoni v tistih brezposelnih časih. Pa sem se boril in sem zmagal. Šele ko sem zagledal na nočni omarici sličico svojega prvega sinčka, ki sem Ti jo bil nekaj dni prej poslal, sem se zavedel, da Te nič več nimam in nič več se nisem trudil, da bi se ubranil solz.

Moja svetilka malce plapola, veter poje visoko v žicah, ki potekajo mimo hiše daleč ven v svet, vihar jih stresa, da začenjajo v zboru odgovarjati. Tudi Tvoj glas spoznam v njem, ljuba mati moja, glas, ki je v sredini glasov in ki ga je dolgo slišati. Saj je bilo takšno tudi Tvoje življenje, ki je rodilo sedem življenj, dvigalo se je kakor ogenj in se sežigalo za nas in je nato tiho ugasnilo v ognjišču.

Bil sem razdražljiv fante iz dobe svetovne vojne in sem prinesel jako slabo spričevalo iz šole domov. Jako si se prestrašila, ko si zagledala to spričevalo in si nato nabrala obraz v jezne gube in si celo roko dvignila proti meni. Takrat mi je zastalo srce in stekel sem od Tebe proč in po stopnicah nizzdol k reki, ki je tekla mimo nas. Torej je bilo le hujše, kot sem si bil mislil! Mati ni imela ozkih, bledih ustnic kot zmeraj, kadar je vpričo nas tajila svojo jezo ali

svoje veselje . . . Zdaj je imela mati ogenj v obrazu . . .

Reka me je z dolgimi rokami odrivala od sebe. Najprej sem moral teči vzdolž dolge meje. Ko sem brez sape prispel na stezo kraj brega, se je žvenketaje spustila zapornica obrežne železnice nizdol in me je sovražno pogledala z rdečimi in belimi očmi. Stekel sem ob njej, hotel sem priti k drugemu prehodu, tedajci je trikrat zapiskalo. Moški pred menoj je dal znak tovornemu vlaku, ki ga ni hotelo biti konec, naj stoji. Na ves glas sem zajokal od jeze in sem kričal na tovorni vlak, medtem ko je izginila groza iz glave in se je razvneta kri jela spet mirno pretakati.

Med dvema rjavkastordečima tovornima vagonama je rezko in mrzlo stala reka. Na okrogli pločevinasti strehi čuvajnice je ždel kos liki nežen obris na cefrajočih se oblakih in se je norčeval iz mene. Tedaj je nekaj svinčene-ga zlezlo iz nog, mi ohromilo srce in možgane in mi zaprlo skeleče oči. Opotekel sem se in obrnil, pred menoj je stala moja mati. — Ruto in plašč si bila pustila doma, ljuba moja mati. Pritekla si bila za menoj, čeprav so ljudje zijali vate. Čutil sem, kako Ti je Tvoje utrujeno srce, ki ga je bila ranila vojna in žalost za mrtvim sinom-vojakom, vzelo sapo. Majhnih korakov si stopala zraven mene in si me trdno držala za roko.

Nobene besedice nisva črhnila, pa sva si vendar olajšala srce, da sva vzela iz njega sramoto in srečo. Tako zelo sva odtlej ljubila drug drugega.

Spodaj ob reki je spet zapiskalo. Tovorni vlak je ropotal po tračnicah in cvileče se je dvignila zapornica.

Mati odpre škatlo sardin in pravi hčerki: "Vidiš, velike ribe požro vse take majhne ribice."

Hčerka: "Kako pa odpro škatlo?"

Žena (možu pri kosilu): "Dekla je odpovedala, ker si jo zjutraj tako ozmerjal pri telefonu."

Mož: "Dekla? Jaz sem vendar mislil, da govorim s teboj."

Gospa (pri klavirju) svoji kuharici: "Kaj bi naredila, Lenčka, če bi znala peti kakor jaz?"

"Petja bi se šla učiti, gospa!"

V BOLNIŠNICI

SVOJEGA tovariša, doktorja Joco, sem imel zolo rad. Z njim sem preživel svoja otroška leta in mislil z njim tudi leči na jelovo desko. — Pogostoma sem komaj čakal, da ga najdem, in sem bil potem pripravljen tudi na to, da sem ga spremljal celo na njegovih zdravniških obiskih in da sem čakal nanj pred tujimi vrati.

Neko popoldne sem se kakor navadno sprehajal z njim. Pripeljal me je v bolnišnico, kjer sem navadno sedel v njegovi "pisarni", dokler ni opravil svojega odhoda in pogledal, ali je kaj novega. Ta dan se je zadržal nenavadno dolgo, jaz pa sem iz dolgega časa stopil ven in se začel sprehajati po dolgem hodniku. Sam ne vem zakaj nisem mogel nikdar pogledati v sobo, kjer so bolniki. Tako se mi je zdelo, da je tam nekaj težkega, temnega in skrivnostnega!

Ravno sem med svojim sprehajanjem po hodniku začel razmišljati o tem, ko pride tisti trenutek iz neke sobe Joca; ko me opazi v hodniku, me prime pod roko:

"No, prijatelj, kar noter! Saj te ne bo nihče ugriznil!"

"Vem, da me ne bo!"

Strežnik, ki ga je spremljal, odpre neka vrata. Postal me je sram.

"Prosim!" reče Joca.

"Pojdi ti naprej!"

Vstopil je. Vstopil sem tudi jaz. Za nama njegov asistent, nato pa oni strežnik.

Vrata so zaprli.

Videl sem veliko svetlo, visoko, čisto sobo. Po obeh straneh postelje z belimi pogrinjali. Zraven postelj majhna mizica s kozarci, pljuvalniki, zdravili in bolnišniškimi jedili. Strežniki v dolgih belih predpasnikih in mehkih čevljih nalahko stopajo po tleh in pazljivo gledajo v Joco. — V sobi je bilo na obeh straneh sam ne vem koliko postelj. Dve ali tri so bile prazne, na drugih so ležali bolniki. Nekateri so ležali visoko vzklonjeni, drugi sedeli. Zdi se mi, da so vsi enako oblečeni, a nisem videl, kako. Vem, da je bilo v sobi tiho. Vsi so pazljivo gledali v Joco in mu odgovarjali nekam kratko, a ne vem kaj. Še to se mi je zazdelo, da so ga s spoštovanjem in zaupljivostjo spremljali od postelje do postelje.

No dobro! Pa kaj je za vraga tisto, kar mi

je tako strašno leglo na prsi? Saj tem ljudem je dobro! V čistem so, jedo dobro, postrežejo jim, imajo dobrega zdravnika! To torej ni tisto, radi česar mi je tako težko. A vseeno in kljub vsemu mi je težko!

Z neko žalostjo in strahom sem gledal shujšane obraze in njihov izraz. Ničesar nisem slišal, kaj je govoril Joca z njimi. Niti tega nisem občutil, kako sem se vlekel za njim iz sobe v sobo.

Vstopili smo v neko majhno sobo. Bili sta samo dve postelji. Ena je bila prazna, na drugi pa je bil nek človek. Sedel je z licem obrnjen proti nam in gledal v nas! O Bog, kakšen pogled je to?

Gleda v nas; videlo se je, da gleda v nas, a pogled mu je bil uprt za cel pedenj preko nas. I čim bolj smo se mu približevali, tem bolj se je njegov pogled bližal stropu.

A lice! Na njem je bilo nekaj žalostnega pa — ne znam vam drugače opisati — pa vesellega! Zaupljivo, milo, drzno in spet obupano. Vse skupaj pa tako strašno, nejasno in togo.

Tudi na mojem tovarišu Joci se je videl težak utis. Z veliko resnostjo in ljubeznijo stopi k bolniku in mu poda roko:

“Kako ti je, brate Džoko?”

Bolnik zagrabi ponudeno roko z vsem srcem in z obema rokama, prikloni se sede na postelji tako globoko, kakor da je hotel poljubiti zdravniku roko, in med tem, ko gleda mojemu tovarišu preko glave, odgovori z glasom, v katerem sem slišal zaupanje, obupno nado, slepo udanost . . .

“Bog bo že dal dobro!”

Strašna in neutolažljiva misel mi blisne skozi glavo. Saj to je slepec!

“A?”, vprašam z očmi Joco.

Pokaže mi z roko tablo nad glavo bolnikovo. Na tabli je bilo napisano z latinskimi besedami: “sušenje očesnega živca”.

“Ali čutiš, da ti je kaj bolje?”, reče Joca z glasom, ki je hotel kazati ravnodušnost in trdnost, a sem vendarle slišal iz njega, da hoče na silo tolažiti.

“Bolje, hvala Bogu!”, reče bolnik. “Točno čutim, kadar me gospod pomočnik posadi na tisti telegrafski stroj ter mi izvablja ogenj, kako mi delujejo živci!”

Dotaknem se Jovega rokava ter ga skušam s kretnjami rok in z obračanjem oči vprašati: “Ali ni res nikakega upanja?”

Joca napne nohet od palca za sekalec in ga sproži ter mi s tem naznači: “Niti trohe!”

Oblil me je nekak hladen pot. Zbežal sem iz sobe in sedel na klopi na hodniku. Skoz odprto okno je pihljaj tam z lipe sladke, dišeč dih.

“Ne!” sem rekel! “Oni tam gori je večji tudi od mojega tovariša Joco! Dal mu bo.”

Takrat zaslišim iz neke sobe zamolkel, bolesten vzklik:

“Oh, mati moja!”

O! In knjiga življenja se mi je začela odpirati.

To bo tisto, kar mi tako tišči na prsi, kadar vidim te ljudi! Res imajo vse in vsega, a vseeno nimajo ničesar! Nimajo svojega, ki bi so-trpel z njimi, nimajo . . . matere!

LETALČEVA SMRT

LETEL je daleč zadaj za sovražno črto, pod seboj valujoče morje zelenih gozdnih vrhov, kamor še niso bile zasekale vojne granate svojih strašnih ran. Iz globine so sijale zlate, zoreče njive. V daljavi so vstajali iz mlečnobelega jutranje megle zvoniki in kupole velikega mesta. Široka bela cesta je rezala travnike, srebrni lok ozke reke je objemal prebujeno zemljo.

Mahoma je opazil letalec na široki beli cesti raztegnjeno, temno črto in njegove večje, oprezujoče oči so spoznale, da se vijejo pod njim brezkončne kolone vojaštva.

To je bilo važno odkritje, lahko se bo z njim pri vojnem poveljstvu postavil. Tam spodaj so spravljali močne edinice v prednje črte, torej so bili pri poveljstvu pravilno domnevali, da se v tem odseku nekaj pripravlja. Smehlja je je prijel letalec za nižinsko krmilo in navpično kot kragulj na svoj plen, je šinil srebrni ptič v globino. Hipoma se je pojavil pod njim majhen, bel oblaček, obvisel za trenotek v zraku kakor žoga in se počasi razblinil v tanke pramenčke. Letalec se je zopet smehljal: to je bil torej prvi pozdrav, ki mu ga je poslal sovražnik po 14 brezskrbnih dneh vojaškega dopusta. Šrapnel je bil to, smešen šrapnel. Mar mislijo tam spodaj, da ga bodo kar na slepo zadeli? Ali zopet se je prikazal oblaček, to pot bliže in potem še eden — dobro so streljali, zares, vrag jih je obsedel — naenkrat je plesalo po ozračju vse polno majhnih, belih oblačkov.

Mož v letalu je pomislil, da bi se moral vrniti ali vsaj vzleteti višje, kajti beli oblački niso

bili zgolj slučajna igra, sedaj je šlo zares. Vendar še ni bil zadovoljen s tem, kar je bil videl. Hotel je izvedeti več, moral je podati točno poročilo. Če se ne moti, se pomika tu spodaj najtežje topništvo, kar pa hoče sovražnik za vsako ceno prikriti. Napravil je lok, da bi bolje videl. Več novih oblačkov je počilo krog njega — a kaj je to? Nekaj ga je zadelo ob vrat, začutil je bil udarec, precej močan celo, prav tu pod volneno ovratnico. Njegova prva skrb je veljala motorju: je — li bil poškodovan? A motor je brnel dalje v enakomernem tempu. Letalec je zgrabil višinsko krmilo ter se s polno paro pognal kvišku. Le više, vedno više, da se ne bodo beli oblački zagrizli v letalo, ter je uničili.

Glasneje je zarjovel motor, vriskaje se je pognal srebrni ptič v vsemir. Mož v letalu je čutil, da mu nekaj vročega polzi po vratu. S hlastno kretnjo si je privil volneno ruto tesneje okoli vratu, kot bi hotel na ta način ustaviti rdeči curek. Ali nenehno je skakljal virček, orosil mu je rame, prsi — ni se hotel ustaviti. Letalec je čutil to lahko polzenje, bolečine pa skoroda nobene. Počasi se mu je temnilo pred očmi, lahna, blagodejna omotica ga je objemala. Bliskovito je poudaril, če ne bi bilo bolje takoj pristati: našli ga bodo spodaj, morda še preden bo izkrvavel.

Morda . . . Ali pa bo rdeči curek urnejši in vse je bilo zaman. Njegov ponosni srebrni ptič bo postal plen sovražnika. Še vedno je pel svojo prelestno, zmagoslavno pesem. Kako krasno je donela, ta vriskajoča melodija nebrzdane sile! Ali si je kdaj kak umirajoči pel lepši labodji spev? Še tesneje so se oklenile roke višinskega krmila, z gnevom je zavrgel misel na pristonek, kvišku je hotel k soncu, ob njegovem plamtečem srcu je sklenil umreti.

Stisnjenih zob se je boril proti vstajajoči omotici. Domislil se je Luksa, svojega zvestega psa. Tako čudno razburjen je bil danes pri vzletu, kot bi bil slutil nesrečo. Boš pač moral poiskati drugega gospodarja, stari, zvesti Luks! Zakaj le naenkrat vidi vse rdeče? Kako veselo skaklja krvavi virček! Višinsko krmilo . . . le nikar izpustiti, ne se vdati slabosti! Zahvaljen pogumni ptič, zahvaljen stanovitni besneči motor! Sedaj pa — le za hipec oči zapreti! Njena podoba je tu, podoba lepe mlade žene izza zadnjega dopusta. Tiho se smehlja. Kako dolgo je že tega? Štiri dni, ali pet? Moral bi ji bil povedati, da se vrne. Ali bo kaj žalovala? In fantek? O, moja Mira. Lepo ime to . . . Glas-

no, jecljaje ga je izgovoril. In obviselo je v zraku tuje in nemo kot zmrzel kristal v molčem vsemirju.

Še se je dvigal ponosni, srebrni ptič, više in više je plaval v brezkončnost, še je pel motor svojo zmagovito pesem. Še je čul to pesem umirajoči, a vedno tiše, vedno bolj odmaknjeno. Morje luči se je zagrinjalo okoli njega, zopet je zaprl oči, ker ga je ta blesk mamil in slepil. Hipoma je utihnilo brnenje motorja. Iz daljave je priplaval glas poln neizrekljive miline: glas matere; in že je bil mrtev.

LAMOTSKI ŽUPNIK

(Celoletna povest)

(Dalje)

ČASTNA ZADEVA

VVSEM pogorju Jura, tostran in onstran meje, je "ta veliko" pranje slovesen dogodek, ki sta nanj navezana ugled in čast dotične hiše.

Kdor hoče biti upoštevan ter uvaževan od svojega bližnjega, mu mora vzbujati spoštovanje in obračati nase njegovo pozornost z imetjem, in tu je najprvo životno perilo, potlej posteljno perilo in naposled namizno perilo.

Vsak reden človek si mora te reči pravčasno priskrbeti. V dobrih starih časih je bilo prvo nevestino premoženje in blago kraljevskih otrok po sivki ali lavendlju dišeča skrinja za platno. Tem starim časom so kmetje ostali zvesti.

"Bog daj, da bi bili še dolgo taki; zakaj tisti dan, ko bodo naše kmetice namestu platnenih životnih srajc nosile svilnate zastavice, je izgubljeno," je menil župnik.

Tostran in onstran jurske meje v tem oziru ni še nobene nevarnosti, tukaj še vse hodi oblečeno v trpežno lepo platno, le mladina včasih v barhant. Ondi je pa tudi veliko pranje še zmeraj častna zadeva!

Zares, brez šale, častna zadeva! Gorje gospodinji, ki bi za sušenje razobesila raztrgane rjuhe in posteljne odeje, preluknjane žepne robce in razdrapane čipke! Nikoli bi ne mogel njen mož opravljati kakšne častne službe, ki je zanjo potrebno zaupanje. Zakaj v vsej okolici bi se govorilo o "nezanesljivem gospodarstvu". Merilo za to, da je gospodarstvo kake hiše trdno in na dobrih nogah, je bila pogostnost, bolje re-

čeno redkost pralnih dni. Ubogi ljudje so namočili in namilili vsak mesec, ker bi jim sicer bilo pošlo perilo; manj premožni vsakih šest tednov; zelo premožni na vsaka dva meseca, bogati na vsake tri mesece. Ptiča je pa vsakokrat ustrelila, to je prvenstvo si je pridobila mati županja. Le-ta je mogla vso hišo z možem vred, s štirimi otroki, s hlapci in deklami, za šest dolgih mesecev preskrbeti z životnimi haljami ali srajcami, ne da bi ji bilo treba misliti na pranje. Ta okoliščina je gotovo pripomogla, da je njen mož vse življenje sedel na županskem stolčku.

‘Kdor ima toliko, njemu ni treba krasti,’ so si mislili moji dobri kmetje.

Enkrat v majniku in enkrat v oktobru so si pri materi županji izbrali najlepše vreme in poleg so prale ženske ves dolgi teden. Na travi “ta velikega” travnika so se belile platnene rjuhe, na vrtu sadovnjaka pod cvetočimi jablanami je viselo živотно perilo in veselo v vetru plapolalo, to je bil res krasen pogled za vse mimoidoče, celo marsikateri tujec je obstal. Najlepše tkanine so visele seveda najbližje ob cesti; to je tamkaj tako v navadi. Priznanja vredne životne halje ali srajce je imela postavna žena, bogato vezene, skromno izrezane, trpežne in dolge. Z eno samo tako srajco bi utegnila pokriti goloto treh modernih ali novodobnih mladenk! — In kakšne spodnje hlače so bile to! Kakor roka široke klekljane čipke na koncu obširnih in dolgih “cevi”, to je hlačnic, po šegi prvotnih časov spodobne gorke spodnje hlače, ki so segale do polovice meč, zraven je bilo še v izobilju spodnjih sukenj in kril, vse je bilo bogato okrašeno z ročnim delom. Mati županja je bila žena, ki je precej dala nase in ki je tudi kaj žrtvovala, da si je utrdila zvestobo svojega moža. Njeno mnenje je zato v resnici veljalo v občini kot takšno, ki mu ni oporekati — in zares: tisočera ljudska modrost je govorila iz njenih ust.

Naj reče kdo, kar hoče: človek se v resnici prične s srajco! Izraz “Sansculotte” je bil ljudstvu pojem skrajne bede v njegovem krvavem prevratu; njegova domišljija se niti zdrznila ni, da bi se povzpela do izraza “Sanschemise”. Tako visoko ceni ljudstvo — srajco!

Vrhunec siromaštva, ki je vanj kdo zabredel, je bila v lamotski in bremontcourtski okolici zakrpana srajca. Zakrpano vrhnjo obleko je mogel in smel vsak nositi; ob delavnikih ni bilo primerno, nositi drugačno obleko; cela srajca na životu je pa bilo nekaj tako samo po sebi

umevnega, kakor kruh na mizi. V obeh občinah ni bilo nikake prave bede, pač pa veliko siromaštva, ki je delalo in garalo dvanajst in štirinajst ur na dan, ki si ni privoščilo praznika — toda nikoli ni to uboštvo ter siromaštvo nosilo zakrpane srajce.

Mati županja je imela nasprotnika ali prav za prav nasprotnico, to je bila “La Pepie”. Letej se je njeno ravnanje zdelo nesramno, saj je vendar grda navada izkazovati svojo srajco vsem mimoidočim, in nekrščansko je vse reči, ki jih še imenovati ne kaže, izobešati in razgrinjati pred očmi vseh, to je zvižača hudobnega duha, sposobna, da vzbudi spačene misli močnemu spolu. “Fej te bodi takšno počenjanje!” — “La Pepie” je obešala svoje živотно perilo na motvozu znotraj za štirimi zakrivajočimi platnenimi rjuhami. Noben človek v vasi se ni mogel bahati, da bi ga bila ona kdaj zavedla v skušnjavo; v pet in petdesetih letih svojega zemeljskega romanja ni bil nihče gledal njenih deklških toaletnih skrivnosti.

Na vsaka dva meseca je “La Pepie” zavihala svoje rokave, si obula lesene coklje, si privezala položčen platnen predpasnik ter se zaprla v pralnico, kjer je obdana od sopare skrivnostno in patetično — to je vneto — opravljala svojo službo.

Na vsaka dva meseca!

Toda to je bilo pred leti. Po vojni je prala vsak mesec enkrat. Platneni četverkotnik je medtem postajal vedno manjši, zmeraj bolj pogostni so pa bili obiski, ki jih je župnik dobival iz bližnjega francoskega mesteca. V le-tem ni bilo samo siromaštvo, ampak tudi prava beda je zagospodovala v njem; te bede večkrat ni bilo možno pokriti niti z eno samo srajco. Procesije ubogih žena s svojimi otroki so prihajale semkaj v Lamot.

“Francija ne izumre,” so menili švicarski kmetje, pa niso vedeli prav za prav, kaj hočejo žene pri njihovem župniku.

Ko se je po vojni v Švici razširila brezposelnost in s tem beda, tedaj je “La Pepie” prala že na vsake tri tedne.

Pravilnega četverkotnika že ni več mogla postaviti s posteljnim perilom župnikovih: Zdaj je napravila trikotnik, v čigar notranjščini so se morale zdaj njene srajce pomakniti bolj tesno skupaj, da bi sušila na skrivnem.

Mine nekaj časa. “La Pepie” pere na vsakih štirinajst dni. Ljudstvo je pa pričelo pošteno mrmrati, po strani so gledali mestne obisko-

valce in mati županja se je o tem očitno razgovorila z županom.

“Če pojde tako dalje, bo naš župnik kmalu spal na slami! Bila bi sramota za nas vse.”

“Imaš prav, žena,” je rekel župan, “tega ne moremo več kar tako gledati, pošlji mu anonimno pol tucata platnenih rjuh.”

Naslednji dan je župnik res našel na kuhinjski mizi težak zavoj z napisom.

“Našemu ljubemu župniku anonimni dar od županje.”

Prečastiti se je namuznil in sprejel zavoj ter rekel pristrčno: “Bog plačaj!” — — —

“La Pepie” je mogla zdaj za nekaj časa spet postavljati svoj platneni četverokotnik. Ni pa trajalo in trpelo dolgo, in nato se je zgodilo nekaj neverjetnega. Spet je stal trikotnik: dve stranici iz platnenih rjuh, tretja stranica pa — in zdaj se svet ni podrl — iz lastnega životnega perila! Bile so razobešene srajce, spodnje hlače, spodnje halje in spodnja krila, nočne jopice, nočne čepice: vse prepuščeno pogledom in vetru.

In kakšne burke je uganjal besni in nori pomladni veter s temi častitljivimi rečmi! Napihnjene nočne srajce so vzdigovale svoje roke hrepeneče kvišku, poštene hlače iz barhanta so se nenadoma hotele prekopicovati motvozom, modrorumena ponočna jopica se je celo odtrgala in je na cesti zletela za nekim drvarjem, dokler ji ni pošla sapa, nakar se je razkoračila na nekem gnojnem kupu ter mahala le še z enim rogljičem. Tam je Avstrijka našla ubežnico, ki jo je dvignila ter se pri tem kakor zmerom neumno smejala. “La Pepie”, ki je na vrtu pregledavala perilo, je bila pošteno huda ter je mimogrede trdo udarila na frfotajočo snov, toda to ni nič pomagalo — zadaj za njenim hrbtom je pomladanski veter besnel dalje.

“Vaša nočna jopica!” zakliče naenkrat Avstrijka ter stopi z voditeljico vred na vrt sadovnjak.

Če bi bila “La Pepie” takrat imela na razpolaganje kakega popadljivega psa, bi ga bila rada, ah, kako rada spustila na meča obeh vsiljenk. Bila je blede od razburjenja ter se je z vos svojo širino postavila pred svoj trikotnik. Zdelo se je, kakor da hoče njegovo notranjo skrivnost braniti do najskrajnega . . .

Voditeljica je zardela in pogledala v stran; Avstrijka je pa seveda z debelimi izbuljenimi očmi zijala noter — in potlej je njeno večno živo ter nemirno obličje naenkrat, naenkrat spet mirno obstalo. Ne samo mirno: resnobno. Zakaj na sredi trikotnika so visele štiri moške sraj-

ce skozi in skozi zakrpane, skromne in najbrž zavoljo visoke starosti tudi od vetra spoštovane!

To je bilo tisto najstrašnejše, kar je bila zvesta “La Pepie” hotela zakriti s svojim životom.

Zdaj pa, ko je sramota itak že postala očitna, je zavreščala: “Le poglejta, le poglejta: tako daleč so ga pripravili, niti ene same cele srajce ne bo imel naš župnik, kadar ga nekoč naš Gospod, Bog Oče, pokliče k sebi!”

Avstrijka prime pod pazduho priletno devico: “Če bi vi, ljuba dobra gospodična, le vedela, koliko grehov človeštva bodo nekoč pokrile tele raztrgane srajce!”

“La Pepie” je nezaupno poškilila proti svoji sosedki, ni razumela, zakaj se tako svetijo njene oči, ter je brez razumevanja zmajala z glavo. (Dalje prih.)

TAKO SE JE ZAČELO

V tej noveli sliki opisuje znani finski pisatelj Mika Waltari tisto nepozabno, pretresljivo nastrojenje, ki je prevzelo prebivalce Helsinkov 30. novembra 1939, ko so prve ruske bombe začele padati na glavno mesto Finske.

ZJUTRAJ, zadnjega dne v novembru se je začelo delo kakor navadno. Bilo je mračno in ozračje jako hladno, ko je tesar Honka stopal v klet nove hiše in je začel opravljati svoj vsakdanji posel. Čez nekaj časa sta se s pomočnikom malo oddahnila. Honka se je vzravnal, postavil žago poleg sebe in je iztegnil roko, da bi vzel cigareto, ki mu jo je pomočnik ponudil. Tedajci so zapiskale alarmne sirene: to je bil presunljiv, zlomljen glas.

“Najbrž spet kakšna vaja,” je rekel Honka in vzel cigareto.

“Ali je to alarm za prihod letal?” je začudeno vprašal pomočnik.

Oba sta odrinila slutnjo, ki se je priplazila vanju, vendar ni trajalo dolgo, ko sta se, kakor bi se zmenila, odpravila po stopnicah navzgor na dvorišče in se postavila zraven skladanic lesa in opek, ki so ležale po dvorišču okoli. Delavci so zlezli z odrov, in nekje je začela regljati mrtvaška reglja. Tuljenje siren nad strehami je nenadoma utihnilo, potem pa je začela igrati protiletalska baterija.

Starejši od meščanov so zmajevali z glavo,

češ, saj to vendar ni mogoče! Rus je pač tak, kakršen je, toda da bi zdajle — nak, to je nemogoče! A mlajši so stali stisnjenih zob in v njih oči se je zapičil trd lesket.

“Tile so vso noč poslušali moskovska poročila po radiu,” je dejal pomočnik Honki, “brez dvoma se jim meša, ko kvasijo take traparije!”

Težko je bilo začeti spet delati. Po ukazu bi se morali takoj vsi odpraviti v skrivališče, toda nihče ni hotel resno misliti na to, kar se je zgodilo. V bližini je stala na balkonu stara ženska in je prav z vnemo iztepala preproge. Potem so se začele širiti nekakšne vesti v skupini delavcev, češ, da je sovražnik vrgel na mestno letališče bombe!

Bombe!

Honka se je hipoma spomnil, da je hčerka v šoli, in da je žena sama doma. Ko je bil že čas kosila, je šel k delovodji in dejal:

“Prav za prav bi moral poslati ženo in hčerko na deželo. Če bi zdajle po odmoru prišel prepozno na delo, potem vedite, da sem ju spravil na avtobus.”

Bilo je, kakor bi imeli vsi oženjeni možje isto misel kakor Honka. Čeprav je bilo sredi dneva, je bilo mnogo ljudi na cesti. Na vogalih so postajale majhne gruče in se ozirale v nebo, in popolnoma tuji ljudje so govorili med seboj in se izpraševali po novicah.

Honka je stopal z velikimi koraki in pogled njegovih oči je bil zmeden in iskajoč. Ko je prišel domov, je dobil svojo hčerko na pragu, ker je bila pravkar prišla iz šole. Položil ji je roko na glavo in obšlo ga je čudno in bridko čuvstvo, ko so se mehki kodri dotaknili žuljave kože njegove roke.

“Spet se morata odpeljati na deželo,” je rekel svoji ženi. “Ko sem šel mimo avtobusne postaje, je bilo ondi vse črno samih ljudi, in avtobusi so kar venomer vozili ven iz mesta in nazaj. Brez dvoma pa bosta še dobili kak prostor v avtobusu.”

Žena ga je pogledala in je že odprla usta, kakor bi hotela nekaj pripomniti, vendar se je premagala, zakaj Honka ni bil eden tistih, ki bi bil po nepotrebnem izgubljal besede. Molče in v veliki naglici je začela zbirati najpotrebnejše za na pot in polagati oblačila v kovčeg. Obraz je obrnila proč, saj možu ni bilo treba videti, da se je jokala. Ni mu hotela prizadejati še večjih težkoč, saj je imel sam zadosti težko breme.

Vsi trije so se odpravili na pot k avtobusni postaji in ko so že nekaj časa hodili, je zadonel signal, češ, letalska nevarnost je mimo! Honki je bilo malo laže pri srečju, ko je hodil. V eni roki

je nesel kovčeg, v drugi pa mu je počivala mala otroška ročica njegove hčerke. V mislih je imel vse tisto, kar človeku pride na mar, kadar se mora ločiti od svojcev, a kar je možkemu nemogoče, da bi tisto povedal z besedami. Velika množica ljudi je šla po cesti, nekateri na kolodvor, drugi k avtobusni postaji. Bile so matere, ki so svoje otroke vodile za roko, bili so stari možje in stare ženske resnih, zaskrbljenih obrazov.

Od nekod z jugovzhoda se je bil priplazil mrk oblak nad središče mesta. Veliko ljudi je bilo, ki so slučajno pogledali kvišku in so bili precej začudeni, da se je oblak tako nenadoma pokazal na nebu, ko je bilo sicer jasno in brez meglic. Na strehi visoke hiše je stal vojak s puško in njegova postava se je jasno odražala z obzorja, ki je bilo zdaj jasno in čisto. “Ti že stojijo na svojih mestih,” si je mislil Honka.

Prav takrat pa so šinila sovražna letala iz oblaka. Regljanje strojnic in hrumenje topov je utonilo v strahotnem tuljenju prvih bomb, ki so prifrčale iz letal. In spet je zadonelo pretresljivo piskanje siren in med vriščeče glasove se je pomešal žvenket razbitega stekla, čigar črepinje so bliskoma pokrile hodnike in ceste. Ne daleč od Honke se je dvignil proti nebu močen ognjen steber. Njegova žena je zavpila, a on je ni slišal. Začutil je le, da se mu je mala ročica iztrgala iz roke, ko je omahnil in padel na žvenketajoče, steklene črepinje. Koj se je pobral s tal, ne da bi slišal krmenja topov, ne da bi videl ljudi, ki so se razkropili na vse strani. Njegove, kakor zaslepljene oči, so iskale le majhno, plavolaso kodrasto glavico, majhno deklico na robu ceste.

Zdaj je bilo slišati, kako so bombe udarjale bolj v daljavi. Pred hišo v bližini so se dvigali mogočni oblaki dima in ognja kvišku.

Mala deklica je ležala na cesti; obraz ji je krvavel, glava je bila nagnjena na stran, roke so mrtvo ležale ob njej. Honka jo je vzel v naročje in je motril njen obrazek, ki je bil spačen od groze, in pa njene ugasle oči. Takoj je razumel, da je mrtva. Še so padale črepinje krog njega žvenketaje na tla, a on tega niti opazil ni.

S svojo trdo, žuljavo tesarsko roko je svojo malo hčerko še enkrat pobožal po mehkih kodrih. Roka mu je postala krvava. S strahotnim pogledom mu je skušala žena odvzeti otroka, toda on je odrinil njene roke.

Nekaj mirnega, ledenega, trdega kakor smrt je prevzelo njegovo dušo, zakaj, zdaj je vedel: bila je vojna.

Vedel je tudi, da se bo kakor vsak drug dr-

žavljan tako dolgo bojeval v tej vojni, dokler mu bo srce utripalo v prsni, in da bo tisti, ki je to vojno začel, moral vsako kapljo krvi trdo plačati. Saj tista kri kliče z nasipov in cest v Helsinkih, kliče v ves svet, kakšne vrste vojna se je tukaj začela.

Tako se je začelo — tako je nastala vojna proti Finski novembra 1939.

OAZA SREDI RAZVALIN

PRI prodiranju skozi neko mestece v severni Franciji, ki je bilo že v bivši svetovni vojni hudo prizadeto, niso dobile motorizirane čete niti ene hiše, ki bi bila ostala cela. Česar ni zmel zagon obojestranskih oklopnikov, pa so razrušile bombe. Nad razdrtim in razritim zidovjem so strašile strehe, ki so pošastno štrlele kvišku in bile vse raztreščene in razdejane.

Poveljstvo izvidniških čet je majaje z glavo spoznalo, da se tu ne bo moči nastaniti. Od prejšnjih francoskih in tujih čet je bilo vse izropano in odnešeno, kleti so bile izpraznjene, stranišča zamašena, povsod sama gnila slama, da je smrdelo vsenaokoli, povsod ušive odeje in žimnice, vse je bil en sam gnus in smrad.

V obcestnem jarku so drug poleg drugega ležali ostanki vozov, plugov, kočij in otroških vozičkov.

Nikjer ni bilo ne ene žive duše.

Samo napihnjena mrhovina padlih konjev je smrdeče molila svoje noge v zrak.

Poročnik je bil že skoraj sklenil, da tu ne bodo ostali, in je poslal vojaka na motorju nazaj, češ, da naj sporoči, naj se vojaštvo ne ustavi. Mimogrede je poslal še podčastnika z vedrom, če bi našel kje kak vodnjak in prinesel vode za hladilnik motorja.

Ni trajalo dolgo, pa se je podčastnik že vrnil. Z njim je prišla ženska, ki mu je pomagala nesti vodo; bila je skromno oblečena, molčeča, sivih las, vendar čudovito pri moči.

“Kje si pa tole dobil?” so vzkliknili tovariši.

Podčastnik je povedal, da tiči tamle nekje za grobljami in lijaki razrite zemlje neverjetno ohranjena hiša, kjer še celo voda teče. Da se zares izplača ogledati si takšen čudež.

Vsi smo bili presunjeni s tako novico; hkra-

ti je vplivala na nas ta ženska, ki je tako preprosto šla naprej, da iznova prinese vedro vode, in vsi smo šli za njo.

Tedaj smo zagledali, kako je sredi razrušenih ulic in tako rekoč s podrtijami obzidana mirno stala hišica. A ne samo to! Zagledali smo ob njej tudi povsem nedotaknjeni vrliček, kjer so cvetele rože in je rasla solata in kumare in buče. Domači zajčki so grizljali travo, kokoši so brskale po pesku, in dve kozi sta bili privezani na kol.

Niti ena gredica ni bila kaj razrita, niti ena cvetka strta, in na soncu so se v lepi skladanici sušila drva.

Vojaki so se začudeno in osuplo ozirali krog sebe. Golobje so grulili krog strehe. Na vsej strehi ni bila strta niti ena opeka. V kuhinji, ki je bila siromašna, pa snažna, je curljala voda v vedro; mačica se je motovila krog stolčka.

Sredi samih grozot opustošenja je tu cvetelo pokojno zatišje, ko da bi nikoli in nikjer na svetu ne bilo kake vojske.

Ženska se ni zmenila za radovednost vojakov in je natakala vodo v vedro za vedrom. Častnik jo je nato nagovoril:

“Kaj ste ves čas sredi hudih bojov zdržali tukaj?”

“Saj sem tu rojena!” je odvrnila žena.

“Kaj niste z drugimi vred pobegnili?”

“Pobegnila?”

Ženska si je odstranila štrečno las z jasnega čela, pogledala je mimo častnika v daljo, ko da bi ondi iskala besede za odgovor.

“Kam pa naj bi bila pobegnila?” Prav nič ni razumela tega vprašanja.

“Pa se niste prav nič bali?”

“Bala? . . . Koga pa?”

In kakor je to povedala, je bilo toliko vere v glas in besedah, ko da bi sploh ne bilo mogoče, da bi se ji kdaj kaj hudega zgodilo.

Vojaki so se kar nekam prestrašili in se niso marali vsiljevati. Poročnik je dal znamenje za odhod.

Ali ni to resnica, da stanovitni človek ostane, kjer je doma, a bojazljivec se hoče rešiti, pa s tem drevi naravnost v svojo pogubo?

Čez več tednov, ko so te vojaške čete prešle kolone samih beguncev, ubogih karavan, ki so vlačile s seboj vse, karkoli se je dalo vzeti z doma, so ti vojaki primerjali usodo beguncev s pokojem neustrašene ženske. In v spominu jim je ostala ko kakšna svetopisemska prilika.

R. E.

NJIHOVA POTA K BOGU

GLAS IZ GROBA OB SOČI

(Dalje)

Ljubi vse ljudi prav nežno. Ljubi jih ponižno in zaupno, brez sumenj. Ljubi jih kakor samega sebe. Oproščaj jih, trudi se, da bi jih razumel in da najdeš za vsa njihova dela najbolj bistra opravičila. Goreče ljubi zločince. Toda posebno moraš greti za berače, bedačke in pohabljenca. Njim naj ve-

lajo najbolj nežni utripi tvojega srca in zanje imej najbolj rahlo in nežno skrb. Zakaj prvi so ubožci sreče, ki je muhasta in krivična; drugi so ubožci na pameti, ki se zblodi in ugasne; tretji pa so ubožci na lepoti, ki mine in razpade. Ponižaj se pred njimi in boš povišan. Oni pa, ki se klanjajo mogočnjakom te zemlje, vrši najbolj ponižujočo podlost. Vedno odpusti, ne samo enkrat, ne sedemkrat, ampak sedemdesetkrat sedemkrat, zakaj ne smeš staviti meje stvari, ki jo delaš iz ljubezni do Boga. Odpusti, zakaj v tem boš mogel biti podoben Bogu, ki je usmiljen, ki vedno odpušča. Odpusti, ker to je edini način, da nam bo odpuščeno. Raje pokori se ko da bi poveljeval. Nikoli ne sodi. Bodi prizanesljiv z vsemi. Ne bodi strog z nikomer ko s samim seboj.

VESELJE DOBREGA KATOLIČANA.

Ko boš dober katoličan in boš izpolnjeval zapovedi, po katerih boš smrt premagal z ljubeznijo; ko boš vedel, da rokam smrti ne boš pustil drugega ko umrljivo lupino — in da smrti zate ne bo več; ko se ne boš bal ničesar drugega več ko le samega sebe in boš čutil, da si tako gotov gospodar svoje usode, da celo grehi ne

morejo omajati tvoje vztrajnosti — takrat, prijatelj, boš svoboden in neustrašen! In zgrozil se boš nad bedastim sužnjem, ki si bil preje, in boš hipoma uvidel, kako predrzen in smešen si bil. Takrat se boš bal samega sebe obenem pa se boš sebi smejal. Tako bodo na poslednji dan delali pravični, — oljke, obložene s sadovi, — bali se bodo in zaničevali človeka, ki ni prosil pomoči od Boga: "Pravični ga bodo videli in bodo trepetali in se mu posmehovali." (Psalm. LI, 8—10).

To je moja nepreklicna oporoča. Z njo preklicujem vse svoje prejšnje določbe, ki bi ji nasprotovale, ker hočem, naj bo samo ta veljavna.

Pisano in podpisano lastnoročno.

Jozve Borsi.

"VRNIMO SE H ZAKRAMENTOM!"

Jozve Borsi je dobro vedel, da bo šele tedaj postal pravi katoličan, živ ud vesoljne Cerkve, ko bo prejemal svete zakramente. Videli smo že, kako je po dolgih letih prejel sveto obhajilo. Dne 29. aprila 1914 je, star 26 let, prejel sveto birno po roki kardinala Maffija. Sam kardinal je takole popisal ta prizor:

"Amen," je dejal mladenič in je nagnil glavo nad sklenjene roke ter se zaglobil v molitev. Potem je vstal, dvignil oči proti nebu ter dejal: "Vojščak Kristusov sem!"

"Želim," — dostavlja cerkveni knez, — "da bi se vsi spominjali tega prizora, da bi ga vsi kristjani posnemali. Želim, da bi vsi čutili, kot je globoko čutil naš dragi Jozve, kakšen pomen, kakšno veličino, kakšne obveznosti vsebuje beseda: "Vojščak Kristusov sem!" — In svet bi potem hodil pač po drugačni cesti, zakaj drugačni vojščaki bi branili vero in čednost."

Jozvetu se je zgodilo tako, kot prvim kri-

stjanom na binkoštni dan, ko je prišel nad nje sveti Duh in jih prešinil in jim prenovil vse globočine srca. Čujmo, kako se je Jozve zahvalil Bogu:

“Gospod! Od srečnega dneva, ko sem se vrnil h svetim zakramentom, ki si jih Ti ustanovil, je moja duša vsa prerrojena. Bila je ko požgana, pusta, suha njiva. Tvoja ljubezen jo je namočila kakor svež naliv blagodejnega dežja. Tvoja trdna in odločna roka jo je razorala in je vrgla v brazde seme resnice božje. Zdaj moja duša zeleni kakor vrt, je vsa pisana cvetic, luči poigravajo v njej in vsa dehti. Kakšen vrt, kakšno cvetje, kakšen vonj! Moja duša je bila neskončno kraljestvo smrti; bila je posuta s pepelom in namočena s strupom. Zdaj je moja duša živ svet.”

Borsi je sklenil, da studenca svetih zakramentov ne zapusti več. Kmalu po prejemu birme je zapisal v svoj dnevnik: “Sklenil sem, da bom vedno bolj vestno izpolnjeval cerkvene zapovedi, ki so tako lepe in modre. Posebno pa hočem bolj živo, vroče in globoko ljubiti oba čudovita zakramenta spovedi in svetega obhajila”. Borsi je bil po pravici trdno prepričan, da bo mogel dobro in verno živeti le tedaj, če bo stalno prejemal svete zakramente. Toda v svoji sreči in gorečnosti je želel tudi druge ljudi pripeljati h studencu večnega življenja, h Evharistiji. Dne 10. maja 1914 je zapisal v svoj dnevnik: “Če bom govoril ljudem, ko me bo Gospod smatral vrednim, da oznanjujem njegove besede, bom samo eno stvar povedal in ta bo obsegala vso modrost:

“Vrnite se h zakramentom! Vrnite se h zakramentom!”

In ne bom se utrudil ponavljati teh besed, jih dokazovati in jaz sam bom prvi tako delal.”

JOZVE POSTANE BRAT SV. FRANČIŠKA.

Jozve je v tem času pisal čudovito lep dnevnik, pisal je svoje molitve “Razgovore z Bogom”. In v njih so zapisane tudi te besede: “Da, moj Jezus, da, jaz ljubim tvojo revščino, jo hočem, jo zahtevam, jo bom imel. Čutim, da ne bom srečen, dokler je ne bom mogel imeti kakor sveti Frančišek . . . Uboštvo, ljubo uboštvo, ljuba svoboda, ti neodoljiva moč, ki bo ozdravila svet, ozdravi mene takoj!”

Ali je Jozve hotel iti v samostan? Tega ne. Imel je že izbrano nevesto in si je želel ustanoviti družino. Toda tako je ljubil in občudoval svetega Frančiška, da je hotel postati nje-

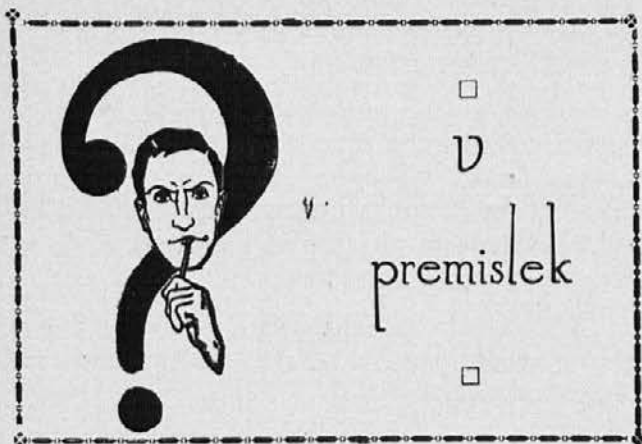
gov brat. Želel je biti siromašen, krotak in ponižen, vesel in ljubeznjiv in vdan v božjo voljo kot sveti Frančišek. Dolgo se je pripravljaj, da vstopi v Tretji red svetega Frančiška. Predno je šel v vojsko, se mu je želja spolnila. Dne 20. junija 1915 je prejel poročnik Borsi v Firencah vrvico in škapulir, znamenja Frančiškovih bratov tretjega reda. Ko mu je pater podal vrvico, je Borsi vzkliknil: “To je torej vrv, s katero krotimo tigra?” In je dodal: “Dobro, skrbel bom za to.”

Mladi častnik je našel v tretjem redu novih moči, novega veselja. Ta pogumni vojak in veseli tovariš je javno in brez strahu pričal, da je brat svetega Frančiška. Z očeti frančiškani ga je vezala sinovska ljubezen. Kako ganljivo piše patru frančiškani z bojišča: “Zahvalim se ti iz vsega srca za pravo bratsko ljubav. Mislim mnogo na vas in ne vidim ure, da bi se vrnil v vašo jedilnico in vam povedal toliko reči . . . Prosi zame serafskega svetnika, katerega vrvica je zame najboljša družčina in najtrdnjša obramba.”

Zelo bi se motil, kdor bi mislil, da je Jozve brez vsakih težav postal dober kristjan. Mladi mož je preje z obema nogama stal v blatu. Koliko truda, koliko bojev in zatajevanja je bilo treba, da se je mogel dvigniti in povzpeti h čistosti. Videli smo, da je sam povedal, da je čistost izgubil na početku svoje moške dobe. Greh se je globoko zakoreninil v njegovem srcu. Nečiste misli in želje so ga mučile. Temne podoče so vstajale pred njegovimi dušnimi očmi. Kakšen boj! Jozve se zaveda, da more zmagati le z božjo milostjo in pomočjo.

In je zmagal. Kako? Čednost je podobna velikemu svetišču. Mnogo poti vodi iz njega, po eni sami stezici pa moreš vstopiti v ta sveti hram: po kolenih, trkaje se skesano na prsi. Po tej stezici je šel tudi Jozve. Kesal se je svojih grehov. Hotel je popraviti svoje življenje. Ko so prišle težave nadenj, se je zatekal h studencu milosti, h sveti Evharistiji. In ko je slednjič zmagal in so zginili napadi nečistih misli, tedaj se je prisrčno zahvalil Bogu: “Resnično, Gospod, zahvaljujem se ti, da me nisi pustil sredi nespametnih sužnjev, ki se odpovedujejo večni svobodi duha za kratko in prazno prostost, da smejo slabo delati . . . Vedno bolj upam, Gospod, v tvojo milost. Tako upam, da se premaganim sovražnikom, posebno še nečistosti in lenobi ne bo nikoli več posrečilo, da bi me potolkli.”

(Dalje prih.)

KAJ NAM MANJKA? — SPRAVE IN MIRU!

PRIDIGARJI imajo zmiraj navado, da jamrajo o strašnih časih. O težkih, težkih dneh, ki v njih živimo in katerim je treba reforme, treba prenovljenja. Pridigajo in ropotajo. Tako so delali pred stoletjem, pred dvemi stoletji, tremi in tako dalje nazaj. Igra je zmeraj boljša, če je kaj grmenja, pa treskanja vmes. Pridiga se pa tudi bolje obnese, če ob črnih barvah toliko bolj vstaja bela resnica, katero hočemo položiti ljudem na srce. Tako je bilo in je danes.

Danes pa velja: v čudnih časih živimo. Kakor bi bil antikrist že razpel svoja krila po svetu. In mislim, da noben pridigar ne pretirava, če o teh časih govori kot da so čudni in strašni.

Vojska med državami, vojska v družinah, vojska v srcih posameznikov. Nemir, nevolja, razprtija, sovraštvo vsepovsod.

Edini smo si pa tudi v tem, da vsi vpijemo: mir hočemo, pokoj v človeštvu. Vpijejo državniki, politikaši, reformatorji človeštva. Vpije nazijec, komunist, demokrat in diktator.

Pa so vsi podobni tatu, ki je okradel človeka v množici: primite tatu je zavpil, zato da je zmedo napravil in za seboj sled zabrisal . . .

Tudi sveti Oče vpije, toda ne z glasom volkov, z glasom vpijočega v puščavi: "Dajte si vendar miru, miru in malo več pravičnosti, pa bo boljše na svetu." Kakor ljudje v gorečem teatru, noben ne gleda, kje so Exit lights, padajo eden po drugem, tako padamo mi z balkona na orkestro in se mandramo eden drugega, kdo bo slišal glas redarja, ki skuša z odra mirit ljudi in jih spraviti spet v hladnokrvnost nazaj?

Sv. Oče je na odru in kliče vsemu svetu v paniki: Pomirite se, miru ne bote našli, dokler se ne spravite z Bogom, dokler se ne spravite z

bližnjim, dokler se ne spravite z svojo vestjo.

Mi kristjani smo redarji, ki bi morali z svetim Očetom na oder in klicati z njim o trojnem notranjem miru, ki je temelj vnanjemu, po katere vsi kriče . . .

Ali bomo z ljudmi brez vere in Boga potegnili in skakali sami drug čez drugega v paniki, mesto, da bi delali red in tisoče ljudi rešili katastrofe smrti?

"Usher" in redar v gledališču mora biti pač prvi, ki bi znal voditi ljudi k izhodu, žalostno, če bi še on bil kakor so teleta, ki navadno v goveči hlev še nazaj silijo.

"Exit" lučke treba pozna, ki so Mir z Bogom; mir z bližnjim, mir z svojo vestjo. Brez tega notranjega miru ne bo miru na zemlji, miru, ko se bo volk z ovso pasel in lev poleg jag-njeta ležal.

Sicer se zdi, da je tak mir nemogoč in tudi je, vsaj na zemlji, v solzni dolini ga dosegli ne bomo. Toda v večnosti bo sijalo sonce sprave in ljubezni. Povdarjati treba: kdor pa tudi že v življenju ni temu soncu vsaj zavese na oknu srca odpiral, v misli, želji, besedi in dejanju ta ne bo videl večnega sonca.

Bolj po domače: Kdor je bil volj tukaj, bo volk tam, kdor se ni trudil svoje volčje narave izboljšavati, tudi ne more pričakovati, da bo v miru živel onkraj groba.

ZAKONSKI PRSTAN

Pred mnogimi leti sem bil tudi jaz ministrant in med mnogimi spomini mi je iz tistih dni zelo živ v spominu poročni obred, ki je bil v navadi v tisti cerkvi. Po običajnih molitvah je namreč duhovnik še vino blagoslovil. Kaj so z vinom?

Ženin in nevesta sta kar pred altarcem drug drugemu šla v roko in tam pred altarcem sta bratovščino pila, ves kozarec vina sta skupaj izpraznila. Ministranti smo se med seboj prerekli, zakaj neki pijejo poročenci pred altarcem. Mnenja smo bili, ker je tudi zakonski par v Kani Galilejski vpricho Jezusa pil. Zakaj bi drugače pili. Saj ga imajo doma dosti. Samo pri maši se vino rabi pri altarcu.

Pa nam je razložil duhovnik, ki je imel nalogo, da nas je lasal, kadar je bilo kaj narobe:

Razložil je tako-le: Je že lahko tudi Kana Galilejska zraven. Toda ta obred je še ostanek stare navade, ko sta morala ženin in nevesta vsak od svoje krvi nekaj kapljic izliti v kozarec in kri z vinom pomešano izpiti. To je potem

dalo posebno moč prstanu, ki si ga novoporočenca natikata med obredom na roko. Prstan se namreč tako trdno prime kože, da ga samo lahko smrt iz prsta izvije . . .

Ali je duhovnik resno mislil s to razlago, ali ne, ne vem, če ni, je nehote v prisposodbi povedal veliko resnico: prstan je porok zakonske obljube in zvestobe, po zavezi krvi mora ta prstan ostati znamenje čiste in trajne zvestobe.

Prstan je zlat ali srebrn, napravljen iz dragocene in čiste rude, da bi značil in opominjal zakonca na čisto ljubezen, ki ne išče utehe po prepovedanih potih.

Prstan je močan in okrogel, torej brez pravih krajev, brez pravega konca, da bi jasno klical v spomin: močna mora ostati ljubezen in zvesta dokler življenje traja, le smrt more zdobiti prstan, ki veže dvoje src, pa še smrt večkrat nima te sile.

Kako lep smisel ima za pomen prstana cerkev, ki je nedavno tega dovolila celo odpustek zakoncem, kolikorkrat poljubijo znamenje zaveze na prstu.

Naj bo to znamenje res znak duhovnosti, znak vzvišene in po milosti posvečene ljubezni in zvestobe.

Če ne, bi bilo bolje, da ga nerodnežem vtaknejo v nosnico, da bodo vedeli kakor telički z "rinko" v nosu, da se po tujem pašniku pasti ne sme.

SV. OČE O ZAKONU

O krščanskem zakonu je napisal premnoge odstavke in strani pokojni papež Pij XI. v posebni okrožnici, kjer v 110. odstavku jasno izpove:

"Na božjo postavo in zamisel je treba vse navrniti, če hočemo, da se bo prenovitev zakona na vse strani in pa za vselej izvršila. Ravno zato je zelo važno, da se verniki o zakonu dobro poučijo. In sicer ustno in pismeno. Ne samo enkrat in površno, temveč pogosto in temeljito. Z jasnimi in tehtnimi dokazi, da bodo te resnice prešinile duše in prevzele srca.

Predvsem naj vedo verniki in naj neprestano premišlujejo, koliko modrost in dobroto je izkazal Bog človeškemu rodu, ko je ustanovil zakon, ga podprl s svetimi postavami in predvsem, ko ga je čudovito povišal do časti zakramenta, ki je po njem krščanskim zakoncem odprt tako bogat vir milosti, da morejo vršiti plemeniti namen zakona čisto in zvesto v srečo in

blaginjo svojo, blaginjo otrok, blaginjo države in vse človeške družbe."

Sveti oče ima najboljši recept za izboljšanje, za reformacijo napačne miselnosti o zakonu, predvsem svetuje, naj krščanski svet premisli, kolika modrost in dobrota odsevata iz tega najimenitnejšega načrta božjega, načrta, ki se udejestuje ravno v zakonu.

Kaj hoče s to modrostjo, svetostjo in dobroto povedati sv. Oče? Predočiti nam hoče take in enake misli:

Stvarnik bi bil tudi druge ljudi lahko tako ustvaril kakor je ustvaril prvo dvojico, Adama in Evo, neposredno in že v popolnem razvoju. Toda ni hotel. Dal je Adamu in Evi in po njiju vsemu zarodu človeškemu moč, da z Bogom soustvarja. To pa zato, da bi človeško družino zvezal v duhovno in telesno enoto, da bi se čutili drug od drugega odvisni, da bi drug drugemu bili v pomoč in bi se zavedali, da spadamo vsi k deblu drevesa človeštva. Vsi smo veje tega drevesa, ki ga je zasadil Bog. Kakor veje dobe hrane po koreninah, tako te veje drevesa človeštva naj hrano dobe po korenini — družine. Iz družine, telesne in duhovne celice človeštva, nam lije pravi in močni sok življenja, telesnega življenja in duhovnega življenja. Družina je torej najbolj važen faktor človeškega občestva; hrbtenica, v katerem se naj osredotočijo vse kali in vezi človeškega življenja.

Da bo ta družina tem bolj trdna in bolj služila namenu svojemu, je treba temelje te družine tako utrditi, da bodo služili družini in človeštvu v blagor. Zato je ustvaril moža, zato je ustvaril ženo. Dve različni bitji, ki bi pa naj enemu namenu živeli, življenju družine in njenemu spopolnjevanju.

**Vsak dan in na vsak način prihranite
denar, če kupujete pri**

TRIKRYL'S DEPT. STORE

2110-14 Cermak Road, Chicago, Ill.

Dobra trgovina v prijazni okolici.

**Shranite naše "STAMPS". Z njimi si prihranite
denar pri vsakem nakupu.**

BESEDIČENJE

“Mu belonga”

Oni dan sem v Chicago slišal o rojaku, ki se je ogreval za novi red v domovini: Naj vzame gospod iz Nemčije, kar mu “belonga”. —

“Tudi Vaše kraje?”

“Zakaj ne? Saj jih je časih imel. Kaj bi zmeraj spremenjali kralje, pa cesarje.”

Berem v časopisu o njegovem kraju: Italijani so zavzeli mesto . . .

Zopet sem slišal o tistem rojaku, ki je pa topot dejal: to pa ni prav, temu pa ni “belongalo”.

V znamenju bliska.

Na Holandskem so razbili “odprto” mesto Rotterdam. Odprto mesto poimenuje mednarodno pravo mesto, ki ne pozna vojaških utrdb ali posebne obrambe. Ne bi smeli tako mesto bombardirati. Rotterdam so razbili in po poročilih oficijelne komande je padlo v smrt 300 meščanov. Pred nedavnim časom so priredili tem 300 padlim “častni” dan spomina. Po vseh cerkvah so imeli maše zadušnice. V eni cerkva je molil župnik: Molimo za teh rotterdamskih tristo padlih v boju iz zraka. Predno pa zanje pomolimo, najprej očenaš za 1300 ljudi, ki so bili farani te cerkve, ki smo jih mi osebno poznali in so padli v enem samem tednu.

Še isti dan je bil župnik na potu v ječo . . .

Najboljša.

V časopisju marsikdaj najdeš jako posrečene slike. Med mnogimi je bila dobra, če ne najboljša, ko stoji neki general pred Mojzesovo soho v Ri-

mu in prosi Mojzesa: Ti Mojzes pokaži nam in razodeni umetnost, kako prepeljati veliko vojsko čez morje. Ti si svoje ljudstvo prepeljal čez rdeče morje, jaz bi rad svoje ljudstvo prepeljal samo čez kanal ob Angliji.

Kdo ima prav?

Kdo ima prav? Janez je robantil: če mi kdo h glavi nastavi revolver in zakliče: denar ali življenje, ali ni bolje, da mu dam denar in pozneje skušam s pomočjo oblasti najti razbojnika in denar, kakor pa, da se borim ž njim in padem in potem časopisi pišejo: ubožec se je branil brez orožja, pa je bil ubit.

Jože je dejal in udarjal po mizi: Nič, človek mora pokazati, da se zna postaviti za svojo pravico, tudi če častno v boju pade. Kdo ima prav?

Kdo je imel prav? Državnik, z razsodnostjo, ki je uvidel, da se ne more zoperstavljati sili in ne more verjeti kramarjem, ki so mu samo obljubljali pomoč, v resnici pa še nobeni državi niso pomagali, dasi se že ustijo deset mesecev, državnik, ki je hotel vsaj življenje ohraniti državi v nadi, da se bo pozneje že kako stvar uredila ali je imel prav človek, ki še nikoli ni imel vajeti oblasti v rokah in je radi ljubega imena in slave upropastil svoj narod. Kdo je imel prav . . . ?

“Kaj boš po toči zvonil.”

Posmrtnica?

“18. aprila ob 4. zjutraj je umrla Jugoslavija.” — So pisali oni dan časnikarji in označevali radijski poročevalci. “Jugoslovani in njihova armada so položili orožje.” S tem je zapečaten zgodovina majhnega naroda, ki je živel kratko živ-

ljenje triindvajsetih let.” In vsak je imel na jeziku posmrtnico, lepo, blagodonečo, laskavo. Kakor imajo navado govoriti ljudje, ki spremljajo mrliča h pogrebu: umrl je dober človek . . .

“Vederemo. Bomo videli,” je rekel slepec.

Tla so namazana.

“Tla so nazamazana, ohcet pripravljena.” Kranjska je oživela, Štajerska je vstala. Dva sta kočijaža za furež.

Governer Štajerske je neki “Underreiter”. Nemško ime, pomeni: podjezdec po slovensko. Governer Kranjske neki Kučera. Češko ime, pomeni po naše — kočijaž.

Bog plačaj, dobrotniki!

ZA LIST AVE MARIA — Po \$25: N. N. — Po \$10: Mrs. L. Baraga, M. Loush. — Po \$6: N. N. — Po \$5: M. Roje, A. Grdina. — Po \$3: J. Lochiner, Mr. Mrs. Tutin. — Po \$2: N. N., Mrs. Avsec, N. N., F. Hren. — Po \$1.50: J. Leskovitz. — Po \$1: Mrs. J. Mihelich, M. Sivic, N. N., Mr. Mrs. Mulec, M. Gorup, Mrs. Podpečnik, Mrs. Ahlin, Mrs. Kroll, M. Sivic, J. Brula, A. Kuhar, M. Shireel, A. Hren, A. Zadnik. — Po 50c: J. Pavel, H. Kompare, Mrs. L. Rigler, Mrs. E. Jalloves, M. Krajnc, M. Koklich, M. Oberstar, F. Stupca, Mrs. Jankovič, Mrs. Sterling, R. Ujčič.

ZA MARIJIN ALTAR — Po \$10. I. Perha, C. Drobnic, N. N., J. Velich. — Po \$5: A. Kness, I. & M. Casserman, Mrs. J. Lervis, F. Jevce. — Po \$3: F. Ursich, M. Voncina, Sr. — Po \$2.50: J. Stukel, A. Krule. — Po \$1: A. Zadnik, F. Skully, M. Matkovič, J. Meglen, A. Godec, A. Lužar, K. Pristopec, F. Marolt, F. Marolt, A. Pozun, J. Trontell. — Po 50c: M. Hochevar, T. Grum, M. Knez.

ZA TABERNAKELJ — Po \$20: M. Lesjak. — Po \$5: M. Pogačnik, L. Kraus. — Po \$3: Druž. Perušek. — Po \$2.50: M. Konechnik. — Po \$1.50: K. Pristopec. — Po \$1: R. Geinar, F. Skully.

ZA DRUŽBO SV. JOZEFA — Po

\$5: R. Usnik, F. Smole. — Po \$2.50: A. Tomsic. — Po \$2: Mr. & Mrs. Gregorac, R. Ujčić. — Po \$1: F. Muhic, Mrs. Marovec.

ZA KRUH SV. ANTONA — Po \$1: F. Skully.

ZA KIP SV. ANTONA — Po \$5: M. Gorup.

ZA BARAGA — Po \$1: Rev. P. Petric O.F.M.

ZA SAMOSTAN — Po \$10: Mrs. J. Skufca, N. N. — Po \$5: Mrs. & Mrs. Pirš, N. N., druž. Gornik, K. Zagar, Mrs. F. Nečimer, K. Zagar. — Po \$2.50: A. Pikš. — Po \$2: J. Hribar, Mrs. Prhne, Mrs. M. Tomsic, Mrs. Dernovšek. — Po \$1.50: Mrs. Miklavčič, T. Beseničar. — Po \$1: Mr. Mrs. Hren, F. L., R. Jerina, Mrs. Skulj. — Po 50c: K. Kochevar, Mrs. Ošaben.

SVETE MAŠE—Po \$30: M. Kupcinski, Rev. Šavs. — Po \$22: J. Avsec. — Po \$8: Mrs. M. Senica. — Po \$5: Mr. & Mrs. Pirš, C. Urbas, M. Cesnovar, N. N., Miss F. Russ, R. Krall, F. Smole. — Po \$4: F. Leban, F. Perovšek. — Po \$3: N. N., M. Gerbec, U. Tauchar, F. Skully, M. Gorišek, Mrs. Malenšek, M. Zelle, Br. Edward O.F.M., J. Rosam, R. Usnik, J. Kuhel, J. Petrinčič. — Po \$2: A. Pikš, J. Hribar, M. Bogovič, M. Makovec, Mrs. Pogačnik, A. Kobal, Mrs. Pangarsich, M. Molek, K. Cesar, J. Budan, B. Strahan, M. Vocina Sr., J. Potokar, F. Kukman, F. Janezich, J. Kokal, F. Pernač, J. Velich, Mrs. Milavec, druž. Mulec, M. Pirnort, P. Rogel, Mr. Mrs. Tutin, F. Dokl, Mrs. A. Marinčič, Mrs. M. Kain, M. Hochevar, F. Stupeca, M. Loush, Mrs. R. Gorjanc, Mrs. Spetič, K. Kučič, Mrs. Suden, M. Kolar, M. Telban, M. Kurent, P. Laurich. — Po \$1: Mrs. Zehel, druž. Perovšek, Mrs. Kolenc, Mrs. J. Per, N. N., A. Berus, J. Sverte, J. Begush Sr., C. Drobnic, M. Traje, M. Klepec, M. Tkalcich, A. Stepanich, R. Korn, B. Zagar, B. Gasperich, G. Burich, T. Okoren, F. Zakrajšek, A. Lužar, A. Skala, M. Jakuš, Mrs. Pelan, Mrs. Koželj, F. Dremel, Mrs. Jenko, Mrs. Bojc, M. Sadržar, M. Lokar, Mrs. Zakrajšek, Mrs. Kranjc, K. Govednik, M. Petelin, Mrs. F. Struna, Mrs. Podpečnik, Mrs. Geiner, Mrs. Beg, Mrs. Smrdel, Mr. Blazič, M. Oblak, M. Useničnik, Mrs. Pintar, P. Panijan, T. Ferik, I. Rezek, J. Kukman, Mrs. M. Princ, P. Droll, U. Marver, M. Krolnik.

ZA KRIŽ. POT — Po \$42.50: N. N., Waukegan. — Po \$10: J. Kirn. — Po \$5: H. Drasler, Mr. & Mrs.

Wamberger, L. Stout, A. Sever, T. Bevc. — Po \$3.50: J. Androjna. — Po \$3: A. Pierman. — Po \$2: J. Petrovčič, Cepon Bros., A. Mozina, F. Kozina, A. Kukar. — Po \$1.50 M. Barle. — Po \$1: F. Terček, J. Jerina, M. Petrič, A. Setničar, F. Mivšek, H. Kuntar, A. Cepon, F. Mishik, I. Hodnik, F. Sebenik, J. Vesel, J. Grimes, F. Ash, J. Koren, L. Teuz, M. Polojek, S. Ursič, A. Petelin, M. Kolar, Mrs. Arcul, M. Jamnik, A. Gornik, A. Bonegal, A. Preložnik, J. Dragan, H. Bizjak. — Po 50c: M. Zetnikar, Jesenovc, M. Bezek, M. Trsar, H. Marolt, M. Rebernišek, V. Borosec, F. Bokal. — Po 25c: J. Rupnik, J. Mozek.

ZA LUČKE — Po \$5: M. Mihelel, M. Milavec. — Po \$2: F. Ursich. — Po \$1.50: J. Mihelich. — Po \$1: N. N., B. Strahan, R. Korn, Mrs. M. Kain, N. N., Mrs. Illabše, R. Geinar, Mrs. Režek, M. Bluth, N. N. — Po 50c: A. Hren, A. Pikš, J. Hribar, M. Bobnič, A. Zadnik, L. Zorc, F. Leban, Mrs. J. Mihelich, G. Barich, F. Nečimer, F. Pernač, Casserman, M. Sadržar, R. Verbich, A. Urbančič, H. Cotman, A. Mužek, Mrs. Spetic, Mrs. Guzel, K. Kučič, Mrs. R. Gorjanc, I. Rezek, F. Hren, J. Obefstar. — Po 25c: A. Cerlic. — Po 10c: M. Bizjak.

APOSTOLAT SV. FRANCIŠKA—Po \$20: F. Vičič, F. Perhne. — Po \$10: F. Smole, M. Knez, M. Cesnovar, K. Kastelic, A. Kasiček.

Zahvale

Zahvaljujejo se Bogu, Mariji, Mariji Pomagaj, Frederiku Baragi, sv. Judu za pridobljene milosti:

Mrs. M. Oberstar, Hibbing, Minn.
L. Kraus, Euclid, Ohio.

Mrs. M. Loush, Forest City, Pa.
J. Erjavec, N. N., M. Sivic, N. N.

BOLNIKI BERITE

Ni ga bogastva nad bogastvo telesnega zdravja in ni ga veselja nad srčnim veseljem (Sirah 30).

Zelo je zaslovelo to svojsko dr. Ballovo zdravilišče ali klinika. V nekaj letih obstoja je prišlo nad dvajset tisoč bolnikov v to kliniko se zdraviti, in našli so zdravje ali vsaj zboljšanje. Ti so pripovedovali drugim in tako je šel glas o tem zdravilišču širom Amerike.

To je posebno zdravilišče, ker ni

kjer drugje ne zdravijo bolnikov na tak način kakor tu. Tu ni nikakih medicinskih zdravil in tudi ne operacij, razen kadar je neobhodno potrebno.

Kako pa zdravijo v Ballovi kliniki bolnike? Z mineralno vodo, ki jo je obilo, in z elektriko. To je način zdravljenja, naraven in uspešen. To spričujejo tisočeri, ki so se pozdravili v tej kliniki.

Ustanovitelj te klinike je dr. Ball. Rojen na neki farmi v Kansasu. Njegovi starši so bili verni in so poslali nadebudnega sina v šolo. Odločil se je za zdravilstvo. Obiskoval je šole v Kansas in Iowi ter univerzo v St. Louis ter še druge. Bil je kakih dvajset let zdravnik. V tem času se je prepričal, da je navaden način zdravljenja kakor ga vrše zdravniki, popolnoma neuspešen pri kroničnih boleznih. Po dvajsetletnem raziskovanju in proučevanju je ustanovil svoje lastno zdravilišče ali svojo kliniko v Excelsior Springs, Mo. To je bilo malo več kot pred dvajsetimi leti.

Kronične bolezni

Dandanes je med starejšimi ljudmi večina takih, ki trpe na tej ali drugi kronični ali dolgotrajni bolezni. Izjema je, kdor je trdnega zdravja in to v sedanjem času, ko je tolik napredek v vseh strokah in panogah človeškega znanja in prizadevanja. Stare metode zdravljenja so odpovedale. Lekarstvo in zdravilstvo se je izkazalo brezuspešno. Operacij ne moremo imeti za zdravljenje, temveč so samo kot edini pomoček, da se komu v sili reši življenje. Toraj skušnija potrjuje, da navadno zdravljenje nima nikakega vspeha pri kroničnih boleznih.

Pa je proti naravni postavi,

da bi morali bolehati za raznimi boleznimi. Večina nas je dobila zdravo telo pri svojem rojstvu, in narava naša sama skrbi, da ostanemo zdravi. In malo je slučajev, v katerih bi se ne dobila pomoč po zdravljenju, ki ga daje klinika dr. Balla. Nikomur torej ni treba obupati, da bi ne mogel ozdraveti.

Ballova zdravilišča

zdrave na tak način zdravljenja, ki je tako različen od drugih, pa tako uspešen in zadovoljiv, da se lahko reče: v zdravniški vedi je nastopila nova doba. To je način tako primeren, smotren in zdravstven, da zasluži priznanje tisočerih in tisočerih, ki so si

tu zadobili po njem zdravje.

Kako daleč je, recimo, iz Chicage v Excelsior Springs, Mo.?

Ravno 474 milj. Ako se odpelješ iz Chicage zvečer ob 7:20 z Milwaukee R.R., si zjutraj ob 6:50 v Excelsior Springs, Mo.

To mestece leži v dolini, ki je obdana od nizkih gričev, in ima nekaj nad pet tisoč prebivalcev. Vsled svoje obilne in različne mineralne vode je postalo sloveče pristanišče zdravja. Od vseh strani Amerike in Kanade prihajajo vsakovrstni bolniki iskat zdravja v Excelsior Springs. V tem mestecu je veliko hotelov, in tu je poleg drugih najbolj znamenita in sloveča dr. Ballova klinika. Obsega dve veliki večnadstropni poslopji z nekaterimi manjšimi. V prvem so bolniki, tam je kopalnišče za moške v prvem nadstropju, v drugem pa za ženske. Tu so tudi sobe za zdravnike, katerih je deset. Ustanovnik čvrst in prijazen mož, dr. Ball, ne zdravi več bolnikov, ampak ima nad vsem nadzorstvo.

V četrtem nadstropju se zdravijo bolniki z elektriko, kjer je zaposlenih več zdravnikov in bolničark.

Zjutraj ob osmi uri se prične zdravljenje bolnikov s kopeli in z elektriko ter trajajo do opoldne, in popoldne od ene ure do pete. Včasih je toliko bolnikov, da se komaj zvrste.

V drugem višjem poslopju je hotel, kjer bivajo manj bolni in hodijo v prvo poslopje k zdravljenju. Tam je skupna obednica za zdravnike, bolničarke in goste. V prvem poslopju dobiva bolnik po zdravniku predpisano hrano v svoji sobi.

V pritličju je dodatno poslopje z veliko dvorano. Tam je vsak večer, razen ob sobotah in nedeljah, predavanje za bolnike, katero ima zdravnik in se prične točno ob sedmi uri.

Čeravno je veliko in vsakovrstnih bolnikov, samo en teden je bilo moških nad tri sto, ki so se zdravili, vendar ni tu smrtnih slučajev. Zdravniki, pet po številu, temeljito preiščejo takoj vsakega bolnika ko pride in to brezplačno. Ako pride tak bolnik, ki ga zdravniki spoznajo za neozdravljivega, mu rečejo odkritosrčno, da ga ne sprejmejo. Takih tudi ni, in zato ni mrlja.

V to kliniko prihajajo bolniki, ki imajo kronične ali dolgotrajne bolezni.

Omenim dve reči,

katero niso v navadi v tem zdravšču.

Prva je, da bolnik ne dobi nikakih zdravil, kakršna dajajo zdravniki drugod svojim bolnikom. Tu se zdravi bolnike, kakor omenjeno z mineralno vodo in z elektriko. To se pa vrši na toliko načinov, da ne morem vseh popisovati. Kdor pride v to kliniko, bo že sam videl in skusil, kako blagodejno vpliva nanj to dvojno zdravljenje.

Kako škodljivo in nevarno, kar delajo premnogi, je pa to, da kupujejo zdravila, ki jih tako zelo hvalijo in priporočajo časniki in radio. Koliko milijonov izdajo ljudje za taka zdravila, ki so ali brez koristi ali celo škodljiva! Zato ne trde prodajalci, da njihova zdravila gotovo ozdravijo bolnika, ampak pravijo, da bolezen polajšajo ali ustavijo bolečine in podobna brezpomembna priporočila.

Druga reč,

ki ni tu v navadi so pa operacije, za katere so mnogi zdravniki pripravljene. Izjema so kakšne manjše operacije, kadar jih zdravniki spoznajo za potrebne. Nož ne prinese življenja. Ako imaš, recimo, zastrupljeno roko ali nogo, ti bo rešilo življenje, ako jo operira ali odreže zdravnik; toda operacija ti ne ozdravi roke ali noge. Operacije bi se ne smele izvrševati nikdar, razen kadar se ž njimi ohrani življenje.

Zato je način zdravljenja

v dr. Ballovi kliniki ne z zdravili in z nožem, ampak naravnim potom, ki je veliko uspešnejši ter brez vsakih slabih posledic.

Dr. Ballova klinika

ima za podlago svojega uspešnega zdravljenja neoporečno dejstvo namreč, da je narava sama najboljši zdravnik.

Ne lekarniška zdravila, ne operacije, temveč naravno zdravljenje je doseglo, da je ta klinika v dobrih dvajsetih letih tako zaslovela širom Amerike.

Vprašal bi kdo.

Če je način zdravljenja v tej kliniki tako uspešen, zakaj se isti ne rabi splošno in povsod? Odgovor na to je čisto priprost tale: Noben posamezen zdravnik ne zmore postaviti nad pol milijona vrednega poslopja, kjer bi imel vse reči potrebne za zdravljenje.

Jasno je torej

kdor se hoče zdraviti po tem narav-

nem načinu, mora priti v to kliniko. Na dom se mu ne more pošiljati tega zdravljenja, ki se more dobiti edino tu v kliniki.

Excelsior Springs, Mo.

kjer je dr. Ballova klinika, je bil izbran zato, ker je tu sloveča mineralna voda kot dodatek k rednemu zdravljenju in sicer v večji različnosti kot v kateremkoli zdravšču sveta.

Najvažnejše

Kdor namerava iti v Excelsior Springs, da si pridobi zdravje v Ballovi kliniki, hoče predvsem vedeti, koliko bo to stalo. Na to odgovorim iz lastne skušnje, ker sem bil en mesec letos v marcu v tej kliniki in se dobro pozdravil. Rečem: v tej kliniki so cene jako zmerne. Ni prvo tu denar, temveč zboljšanje zdravja bolniku. Ne more se pa naprej določiti koliko časa bo kdo ostal v kliniki in zato tudi ne cena. To se pove bolniku ko ga zdravniki preiščejo. Nihče se ni še pritožil, da so cene previsoke, dasi je bilo že nad dvajset tisoč bolnikov v tej kliniki; nasprotno vsak prizna, da so jako zmerne. To sem napisal s srčno željo, da bi s tem koristil našim slovenskim bolnikom, ki trpe na dolgotrajni boleznini in ne vedo, kje bi se mogli pozdraviti in to dobro ter za zmerno ceno.

P. Benigen.

Sestra Angelika Riedl, šolska sestra

Dne 26. marca, je v bolnišnici sv. Jožefa v Jolietu dotrpela naša dobra sestra Angelika. Silno je trpela in dolgo — a tako vdano. Res, v boleznini se človek spozna, koliko velja. Sestra Angelika je zadnje skušnjo dobro prestala pred ljudmi in gotovo še boljše pred očmi Njega, katemu je dobra redovnica vse življenje tako zvesto služila.

Sestra Angelika je bila Tiroлка. Blizu Inomosta, v Igls, ji je 16. oktobra 1893 tekla zibelka. Starše ji je smrt mlade pobrala in ubogo dekletce je našlo dom v sirotišnici katoliških sester v Inomostu. Nekaj naših sester je takrat študiralo na tamkajšnji univerzi. Seznanile so se s sestrami sirotišnice, ki bi bile rade preskrbele doraščajoči Anici varno službo. Tako je postala mlada Nemka Anica služkinja naših sester v Mariboru. Živahno dek-

le so sestre kmalu vzljubile. Ker je bila zelo nadarjena, je obiskovala učiteljišče. Nazadnje je postala kandidatinja in pozneje postulatinja šolskih sester.

"Kandidatin' Anie!" Koliko smešnih prizorov iz tiste srečne dobe mi je v spominu! Anie je bila komedijant! Včasih je bilo življenje res težko. Toliko so zahtevali v šoli. — Pa je prišla Anie s svojimi norčijami in kmalu nas je nekaj sedelo po tleh vsled smeha. Nastal je direndaj, ki ga niti navzočnost nadzorujoče sestre ni mogla pomiriti. "Diese schreckliche Kandidatin' Anie", je uboga sestra včasih obupno vzkliknila, a se ji je bralo v očeh, da je strogost ponarejena.

Veselost je Anie ponesla v novicijat. Kjer je bila ona, tam je bila rekreacija taka, da je bil gotovo sam sv. oče Frančišek vesel sestre Angelike. Njen srečni značaj je veliko pomagal, da je življenje tako lepo potekalo, čeprav ji je Bog pošiljal mnogo preizkušenj.

Ni bila malenkost, ko po 4 letnem učenju, ni smela delati skušnje za učiteljico. Gojenke našega zavoda so morale po prevratu delati skušnjo v slovenskem jeziku. To je bilo še za Slovenke težko, ker so bile vajene nemških strokovnih izrazov. In niti slovenskih knjig nismo imele. Takrat se nam je pa naša "serafinska komedijantinja" res smilila. Pričakovale smo, da bo šla v kak nemški red. Pa ne! Ostala je zvesta zavodu, ki jo je izobrazil. Začela se je pridno učiti slovenščine, ki jo je z leti temeljito obvladala in tudi rada govorila.

Kako veselje za Anie, ko je slednjič le dosegla svoj cilj. 15. avgusta, 1919, je bila preoblečena! A že po par mesecih jo je zadela težka preizkušnja: Določena je bila za Ameriko. A novinka Angelika je doprinesla Bogu največjo žrtev, zapustiti novicijat, zgledno, četudi s težkim srcem. V jeseni l. 1919 je č. mati Lidvina odpeljala gručo sester v Ameriko. Med njimi je bila tudi s. Angelika, ki je skrbelo, da ni bilo ne na vlak, ne na ladji sestram dolg čas.

V Ameriki se je takoj udomačila. Nastavljena je bila na hrvatski šoli sv. Ivana Krstnika v Kansas City. Tu je delovala dolgo vrsto let. Vsem se je priljubila. Hrvaščino in angleščino je izvrstno obvladala. Pozneje je bila prestavljena v Pittsburgh, kjer je dolgo delovala kot podložna in nazadnje kot predstojnica.

S. Angelika je bila že lani operirana. Zdelo se je, da se ji je zdravje

zboljšalo, a le navidezno. Letos januarja je morala zopet pod nož — a operacije zdravniki niso izvršili. Videli so, da je že prepozno. Poslana je bila v provincijalni dom v Lemont, kjer pa je ostala le en teden. Stanje se ji je poslabšalo in prejela je sv. zakramente za umirajoče. Vsa vesela je potem vzkliknila: "Zdaj pa kar rada umrjem. Pa je bilo treba še dolgo trpeti. Ko so ji povedali, da ji je zdravnik prisodil še teden dni, je vzdihnila: "Še en teden!" Zdelo se ji je dolgo — a se je vdala v voljo božjo. Pa je Gospod še podaljšal dobo trpljenja . . . kelih je bilo treba izpiti do dna . . . In ko je potem prišel Jezus po svojo nevesto, mu je z veseljem sledila . . . Upamo, da v boljšo domovino.

Bolni sestri Angeliki so stregle naše sestre v bolnišnici. Noč in dan so se vrstile. Čeprav v tuji bolnišnici, je bila vendar le med svojimi. Kako jim je bila hvaležna!

Pogreba so se udeležile vse sestre bližnjih podružnic. Blizu svoje prejšnje provincijalke s. Kordule in poleg s. Kaliste čaka naša s. Angelika vstajenja na pokopališču sv. Alfonza v Lemontu. Počivaj v miru, ljuba sestra Angelika, in na svidenje nekoč — v nebesih, pri Jezusu, za katerega si živela . . . Zanj delala in trpela in nazadnje iz ljubezni do Nje ga tudi umrla . . .

Šolska sestra.

Čast ženam kristjanov!

Ob velikem preganjanju kristjanov v Anamu l. 1861. je bilo pred sodnikom 25 mož ter nekoliko žena in deklet. Zaslišanje obtožencev ni trajalo dolgo. Priznali so, da so kristjani in zato so bili vsi obsojeni na smrt.

Mandarin jim je hotel podariti življenje, toda le za ceno vere. Križ je bil vržen na tla in pozval je obtožence, da ga poteptajo. Poganom zastane dih v pričakovanju, kaj bodo storili kristjani. Ti so vsi enoglasno vzklikali: "Ne! Tega ne storimo nikoli!" Sodnik skoči pokoncu, da rabljem znak in 25 glav se zakotali po pesku. Nato se sodnik obrne k ženam

in dekletom: "Pomandrajte križ, da se vam ne zgodi isto kot možem!" — "Rajši umremo!" Mandarin besni od jeze. Že vstaja, da bo razglasil obsodbo. Pogani imajo sočutje in prosijo za milost. Sodnik vpraša ponovno: "Hočete li odpasti ali umreti?" — "Umreti!" odgovarjajo žene. "Umreti!" ponavljajo dekleta.

Toda glej, štiri žene se ločijo od ostalih. Tresoče se in sklonjenih glav pristopijo h križu. Zakrivajo obraz in se ne morejo odločiti, da bi pogazile križ. "Hočete torej umreti?" jih vpraša mandarin. "Da!" odgovarja skupina vernih, toda one ob križu molče. S prijaznim glasom nadaljuje sodnik: "Samo malenkost zahtevam od vas: preskočite ta les in podarim vam življenje, imejte, svobodo, mir!" — Ena žena preskoči, za njo pa ostale tri. Komaj pa so to storile so padle na kolena od groznega sramu. Kristjani so glasno molili: "Bog, odpusti jim ta greh!" — "Hči moja, kaj si storila!" očita stara mati svoji nesrečni hčeri in hiti k njej. Dekle je padlo na obraz v kri mučencev. Približa se križu in zakliče ostalim: "Ve ste me zvodile k grehu! Sedaj delajte pokoro z mano!" Poljubila je okrvavljene križ, kristjani so padli na kolena, nesrečne žene pa jokajo od sramu in kesanja ter prosijo za milost odpuščanja. Nato pristopijo k sodniku in zaprosijo: "Grešile smo, naj umremo prve!" Pokleknejo k truplom mučencev in čakajo udarca.

Pogani polni začudenja vzklikajo: "Čast ženam kristjanov!" Tudi sodnik je ganjen. Podari jim svobodo in ponavlja tiho za pogani: "Čast ženam kristjanov!"

Zvest je Bog

Neki berač je stopal po prašni cesti od hiše do hiše in prosjačil miloščine. Tako pripoveduje indijski pesnik Rabindranath Tagore v čudoviti pesmi "Kralj in berač". Izenada pa se prikaže iz daljave zlat voz kot lesketajoč privid; v njem se pripelje sam Kralj kraljev. In začuda! Bog iztegne svojo desnico in poprosi berača: Kaj mi moreš dati v dar? Zmeden obstane siromak; po dolgem preudarku počasi privleče iz malhe najdrobnejše riževo zrnce in ga pokloni Kralju kraljev.

Ko pa je berač na večer razvezoval svojo malho, je med kupčkom naprosjačenega riža zagledal zlato zrnce. Bog je njegov mali dar poplačal s suhim zlatom. In berač se je zgrudil v krčevitem plaču: Čemu, čemu vendar nisem poklonil Kralju kraljev vsega, kar sem imel.

Kdor podari iz ljubezni do Boga kozarec vode, bo prejel stokratno plačilo.

Zvest je Bog! Zato mu izročimo sami sebe brez pridržka v prepričanju, da bomo le tako našli svojo pravo vrednost!

Z Bogom na zadnjo pot

Cesarica Marija Terezija je zahtevala od svojega zdravnika častno besedo, da jo bo opozoril, ko se bo njeno življenje nagibalo h koncu, da bo mogla še pri polni zavesti prejeti zakramente za umirajoče. Zdravnik je držal besedo in pet dni pred smrtjo je cesarico opomnil, da se ji približuje zadnja ura, ker ni nobenega upanja več na ozdravljenje. Cesarica se mu je iskreno zahvalila za ta opomin in je v polni zavesti

prejela zakramente za umirajoče.

*

Sivolasi junak iz bojev z Napoleonom, nadvojvoda Karol, ki je velikega cesarja dvakrat potolkel, pri Austerlitzu in pri Esslingenu, se je vedno bal, da bo umrl brez svetega maziljenja. Večkrat je prosil svojega spovednika p. Sedlačeka iz Klosterneuburga, naj ga takoj obišče, ako bo nevarno obolel, in naj mu tedaj zakliče: "Pokonci, čas je na pot!" Potem pa naj mu podeli zakramente za umirajoče, da mu Delivec zmag nakloni zmago v zadnjem boju.

Vedoželjna gorila

Naravoslovka Mrs. Mary Akeley, ki je več let preživela s svojim možem v afriških goščah in raziskovala kraj — poslal ju je tja neki ameriški naravoslovni muzej —, pripoveduje svoje izkušnje o opicah, ki si jih je pridobila v Belgijskem Kongu. — Gorile so čisto miroljubne živali in ne napadajo, ako jih ti ne napadeš. Če jih kakšna stvar hudo raztogi ali pa zelo razveseli, se močno bijejo po širokih prsih. Najbolj značilna lastnost gorilina je velika vedoželjnost, ki je že več ko navadna radovednost. Nič manj se ne zanimajo za človeka, kakor človek zanje. Ena se je za meter približala raziskovalki in si jo ogledovala do najmanjših podrobnosti. Na obrazu velike živali je bilo razbrati, da je naredila nanjo globok vtisk. — Petletna gorila je živela v londonskem zoološkem vrtu) v veliki kletki. Pride pa v kletko človek in se usede na stol pri mizi. Vide ti je bilo, da gorili ugaja. Kajti od veselja si je začela nabijati

prsi, nato pa se je oprijela stola in mizne noge ter tako splezala na mizo ter gostu prav od blizu zrla v obraz. Prav hitro bi postala prijateljica in se pričela igrati, ako ne bi gorilina pozornosti obrnila nase neka druga stvar. Med opoldanskim hruščem te reči človek niti najmanj ni opazil. Opica pa se hitro obrne in gre gledat; pa bil je le listič, ki ga je sapica pihnila ob kletko in je malce zašustel, a kraljica gozdov ga je slišala. Ko je vzrok doznala, pa je od veselja pokazala lepe zobe in se pričela igrati. Opice so celo prijazne, ne smeš pa jih dražiti. Raziskovalec A. R. Wallace jih je videl, kako so se v gozdovih igrale in lovile z Malajci. Če pa so ljudje pokazali strah, so pričele gristi, kar je človeka stalo prst ali pa tudi nos.

Leto s 13 meseci je že stara stvar

Nič novega se ne zgodi pod solncem, pravi sv. pismo. Že precej let je preteklo, odkar je sv. oče postavil v Rimu komisijo učenjakov, da naj uredi leto. Mesecev naj bi leto imelo 13 po 28 dni. To bi zneslo 364 dni; zato bi še en dan dodali. Vsako leto bi se začelo z istim dnem v tednu in vsi prazniki naj bi padli vselej na isti tedenski in mesečni dan. — Tak koledar imajo plemena Ifugaov na Filipinih, južno od Japonske, že izza davna. Vsak klan ali rod ima svojega kolednika, ki skrbi za štetje dni. Vsak mesec obesi na vrv v svoji sobi po eno vrvico in napravi na njej 28 vozlov, vsak dan enega. Ko ima 13 vrvic z vozli, je leto končano. Konec leta zveže vseh 13 vrvic skupaj in tako zopet "eno leto pospravi". Nato pa pride dan, ki ne dobi svojega vozla;

ta dodatni dan pa predidoči zadnji letni in naslednji novoletni dan se slovesno praznujejo in se ne opravlja nobeno telesno delo.

Zakaj nosijo ženini in neveste prstan na četrtem prstu?

Zato, ker so nekdaj mislili, da pelje iz tega prsta drobna žilica naravnost do srca. Seveda so jih zdravniki drugače poučili, toda navada . . .

Kakor človek — tako Bog

Angleški slikar Džems Tor- nil je dobil nalog, da poslika strop stolnice sv. Pavla v Londonu. Sto metrov nad tlakom se je vzpenjal oder, na katerem je slikar delal. Slika sv. Pavla na stropu je bila že skoraj, skoraj dovršena. Njegovi pomočniki so že odstranjevali ograjo krog odra. Umetnik je potegnil zadnjo skrbno potezo, potem pa si je zasenčil vtis poteze, pri tem pa ni opazil ali ni mislil, da ograje za njim ni več. Še tri korake bi bil storil, pa bi bil strmoglavil v globino in bi se bil nedvomno ubil. Njegov prijatelj lord Arundel je prav takrat prišel k njemu na oder, ogledat si slike. Stal je ob sliki sv. Pavla. Ko je videl, da se mojster umika in bo vsak čas strmoglavil, je bil prepričan, da bi klicanje nič več pomagalo, zato je pograbil čopič, ga pomočil v barvo ter ga bliskovito naglo vrgel prav na obraz sv. Pavlu, da je vsega zamazal. Pa je mojster prav tega najskrbneje izdelal! "Kaj si mi storil?" ves razjarjen plane mojster proti lordu. Prijatelj pa mu odvrne: "Uničil sem ti sliko, pa sem tebe rešil neizogibne smrti; poglej! . . ." Šele sedaj je mojster spoznal veliko nevarnost, v kateri je bil, ter se je tako prestrašil, da je moral več dni ostati v postelji.

Tako nam Bog čestokrat uniči priljubljeno stvar, da nas reši večje nesreče.

So verige, videti zlate, če jih gledaš; iz svinca, če jih nosiš; iz jekla, če jih hočeš raztrgati.

Žlahtne rože so najbolj trnjeve; žlahtna srca najbolj trda na videz.

Da bi norec kaj pametnega naredil, nihče ne pričakuje; pač pa vse komaj čaka, da bi pameten človek kako prismo-darijo napravil.

Srečo imeti ni zasluga; za-sluge imeti je pa večkrat sreča.

Koliko časih človek premišlja, da kako neumnost naredi!

Dostikrat morajo biti otroci to, kar bi bili starši radi.

Ker je sreča slepa, moramo imeti odprte oči, da jo vidimo.

Srečo uživamo trikrat: ko jo pričakujemo, uživamo in se je spominjamo.

Žival ne naredi nič nespa-metnega, ker pameti sploh ni-ma.

OBZIRNO.

Dr. Rezal: "Kako pa ste pa-cijentu povedali, da bo k večje-mu le še 14 dni živel?" — Dr. Zašil: "Prav previdno in obzir-no. Takoj v začetku sem mu rekel, da bo v 4 dneh umrl."

PRAV NAVADNO.

"Tako, Tone si je zlomil no-gov v vaši trgovini. Kako pa je bilo?"

"Prav navadno. Ali vidite to-le stopnico?" — "Vidim." — "No, Tone je pa ni videl."

IZVRSTNA ORGANIZACIJA

Dva potepuha sta imela na svojem potovanju smolo. Po-skusila sta končno v neki to-varni. Eden je ostal zunaj, dru-gi je šel notri. Rekel je, da mo-ra govoriti z vodjo tovarne, in res prišel do njega.

Vodja ga je mirno poslušal, dal mu mal listek, pritisnil na njega pečat in ga poslal k pro-kuristu.

Ta ga je uljudno sprejel, za-menjal njegov listek za dru-gega in ga poslal k blagajniku.

Blagajnik si je listek ogledal, dal mu drugega in ga poslal k slugi.

Ta je listek vzel, ga ogledal in kratkomalo vrgel pote-puha skozi vrata. Tovariš zu-naj pravi: "Bil si precej časa notri, koliko si pa dobil?"

"Dobil nisem ničesar," je re- kel, "povem ti pa: Organiza- cijo imajo pa izvrstno."

MODER SIN

Na cesti se je prevrnil voz s senom. Zraven njega je stal fant in bridko jokal. V tem pa pride kmet in pravi: "Kaj, fant, nesreča? Voz se ti je pre- vrnil?" — "Da," je vpil fant še hujše. — "Sam ga seveda ne moreš dvigniti?" — "Seveda ne," je tulil fant z vso grozo. — "Veš kaj, pojdi z menoj, se bova hitro najedla, potem po južini bova pa voz zopet posta- vila." — "Ne," pravi fant, "kaj pa bi oče rekli?" — "Kje pa so oče?" vprašuje kmet. In naš junak odgovori: "On leži — pod vozom!"

MOŽ, KI POGOSTO PIŠE

"Tako se čutim osamljeno, žive duše ne poznam. Ko bi vsaj koga imela, ki bi mi po- gosto pisal." — "Veste kaj, gospodična? Moj krojač bi bil za to najbolj sposoben, on mi piše vsak teden."

JUNIOR'S FRIEND

MAY QUEEN!

All Hail! to the fairest of mothers
 We crown her with flowers so rare;
 In humble procession we greet her,
 A Virgin whose life was so fair.

In Heaven the angels are happy,
 Rejoicing at having her near;
 Their joy is a joy quite unequaled
 Their "Aves" must ring loud and clear.

All Hail; to the fairest of mothers,
 Who makes all our gloom disappear!
 —Marie Nasenbeny, (Joliet)

A MOTHER'S SACRIFICE FOR HER SON

One of the most noble, unselfish, sacrifices a mother has ever accomplished out of sheer love for her children was made recently by a young mother.

Not long ago, to the intense joy of a young couple a little son was bestowed upon them. Their joy knew no bonds but their happiness changed to sorrow when a kind, old physician found one eye of the prized infant to be useless.

Many people though that the child would have to travel through life a person of the semi-blind class. But they were astounded to hear that the mother would give her best eye in order to save the sight of her baby son. Through a careful operation the eye was transferred and the babe now has perfect vision.

This is but one of the many true sacrifices made by mothers out of live for their children. What we owe to our mothers is beyond our means of paying but we can at least try to repay her as much as we are able for her pains, sorrows, worry and care that she undertook in our upbringing.

—Edward Langa (Euclid, Ohio)

ST. JULIA

St. Julia was a noble virgin of Carthage who, when the city was taken by Genseric in 439, was sold for a slave to a pagan merchant of Syria named Eusebius. Under the most mortifying employments of her station, by cheerfulness and patience she found happiness and comfort which the world could not have afforded. All the time she was not employed in her master's business

she was devoted to prayer and reading books of piety. Her master, was charmed with her fidelity and other virtues and thought it proper to carry her with him on one of his voyages to Gaul. Having reached the northern part of Corsica, he cast anchor, and went on shore to join the pagans of the place in an idolatrous festival. Julia was left at some distance, because she would not be defiled by the superstitious ceremonies which she openly reviled. Felix, the governor of the island, who was a bigoted pagan, asked who this woman was who dared to insult the gods.

Eusebius informed him that she was a Christian, and that all his authority over her was too weak to prevail with her to renounce her religion, but he found her so diligent and faithful that he could not part with her. The governor offered him four of his best female slaves in exchange for her. But the merchant replied, "No; all you are worth will not purchase her; for I would freely lose the most valuable thing I have in the world rather than be deprived of her."

However, the governor, while Eusebius was drunk and asleep, took upon him to compel her to sacrifice to his gods. He offered to procure her liberty if she would comply. The Saint made answer that she was as free as she desired to be as long as she was allowed to serve Jesus Christ.

Felix, thinking himself derided by her undaunted and resolute air, in a transport of rage caused her to be struck on the face, and the hair of her head to be torn off, and, lastly, ordered her to be hanged on a cross till she expired. Certain monks of the isle of Gorgon carried off her body for burial.

HATE

No one hates Caesar, or Napoleon, or Genghis Khan. Why not? Because hate dies when the object hated perishes. Men no longer clench their fists over a Bismarck or stand guard over the tomb of a Nelson. But they do still clench fists over Christ. They say He is dead, but they set watch over His "tomb." They say He is as helpless as a babe, but Herods still send out their soldiers to kill the helpless Babe. The truth is they hate because they believe—not with the living faith of the Christian, but with the faith of the damned. Their hatred is but their vain attempt to despise. They hate only because they were meant to love.

—Msgr. Fulton J. Sheen in the Cath. Mirror.

MAIL BAG

Dear Father,

A long time has passed since I wrote to you. During the Christmas vacation I was very sick. I spoiled the joy of the whole family by being sick. Anyway I got better before school began—I haven't missed school for three years. Everybody is well. My father is working at the Ford plant. My brother was a Boy Scout for six years; he is an Eagle Scout for two years already. He works at Ford's Laboratory and goes to evening school. My sister Pauline wants to be a nurse. I don't know what I will be—maybe a pilot.

There was a play at our school. It was called Miss America. My little dog, Peggy is O. K. At night we have a little trouble with her because we have to cover her up. Happy Easter!

Rosemary Rosa (Detroit)

Please excuse me for not writing for such a long time. I was very happy to have the pleasure of meeting you at the Basketball Tournament. In the Ave Maria I saw a little notice that you would like to have our newspaper. Gertie Repp sent you a copy of "School Life." Once in a while I get a break to get my article in it. This month I have an article about St. Thomas Aquinas. Gertie sure has quite a bit of work with the newspaper since she is the Editor. Now you see we have three papers—it sure is growing, since the first issue only had one sheet.

My sister Mary would like to thank you for the letter and the beautiful pamphlets you've sent to her.

A very Happy Easter!

Angela Jesenovec (North Chicago)

Permit me to assure you that I will continue to write to the Ave Maria. Thank you Father for the beautiful Way of the Cross leaflet. It is one of my pleasures to read the Ave Maria; the wonderful letters, poems and stories. It sure was nice to read the poems and jokes from St. Peter's Times. I would like to have a Pen Pal who is prompt and will continue to write.

Yours in Christ,

Elizabeth Kostelec (Enhaut, Pa.)

I received your letter and I am glad you liked my resolutions for Lent. I'm sending you the April issue of "School Life." This time there's only two papers. I hope my name will be on the honor roll next month.

I read Angie's letter. You wrote that you will send any boy or girl an athlete's medal and chain or a necklace. Would you send them to my sister and brother. We will all be very grateful. I asked my brother to write a letter, but he refused.

Wishing you Easter Greetings from the family . . . How about answering a little sooner? Thank you for the holy picture and pamphlets.

Angie Hodnik (Waukegan)

AREN'T WE FUNNY PEOPLE

Aren't we funny people? When we're in desperate need of something, we ask Our Blessed Mother or our Patron Saint to intercede for us in obtaining our wishes. We fervently promise to say additional prayers if our petitions are granted. Finally, our pleas are answered, but we forget the promises that we were going to fulfill.

We go to Church on Sundays—because we are obligated to hear Mass on the Sabbath. We mutter, incoherently, to ourselves or to our neighbors if the pastor preaches more than ten minutes. Benediction in the afternoon! That's out, because we have places to go and things to do in the afternoon. Devotions during the week! That's out, too, because that breaks up the whole week. Confession! Why? I went last month. Besides, I didn't kill anybody. Society meetings! What's the use? A clash of personalities always ensues anyway. Cooperation! Let the other person do the work, because I have enough work to do now. Motion pictures! Ah, that's different. I have a slight headache, but I'll go. Besides, I need some relaxation, and the rest will do me good. Prayer! I can't always be in Church on my knees, and when I'm in Church I'm always thinking of something else—will I get a raise? Will I be drafted? Will I be happily married? Death! Why worry about death? I'll always be able to get a priest to hear my Confession. Let's talk more about death. When death approaches we want to be united to God—we think about the Way of the Cross—we see our life pass in review. We regret not having gone to Church more often. But isn't that a little late in life to start to reflect about our past lives.

This is only a picture of one phase of our active lives, namely, the religious phase. Go through all the other phases of life and the same dominant characteristic appears self-evident—an air of indifference. Aren't we funny people?

People differ from each other only in degree—the differences are "quantitative, not qualitative." We are products of three forces that mold us into human characters. Heredity, environment, and education are the three important forces. From our parents we have inherited a Catholic Faith. We have received the benefits of a wholly religious education and environment. Have we utilized these three forces conservatively?

Aren't we funny people?

A Protestant once said, "If I could believe, like the Catholics, that Jesus is always present in Church, I would spend all my time in Church on my knees."

Aren't we funny people?

—John Klucher.

THE BLESSED MOTHER

The one I really love,
Is very, very high above
On this her holy day
In the pretty month of May.

She's the Mother of us all
Everybody, big and small;
Of God the Mother blessed is she
And of everybody—you and me!

If I only could lie on her lap
And take a very small nap;
Then, guess what I'd see?
The Saints all surrounding me!

If we'd all be in Paradise
No matter what'd be our size;
When all the angels and God we'd see!
How happy then we all would be,

— by Jane Tomsic (Euclid, Ohio)

CHINESE

The story is told of an old Chinese who always bowed when passing the Catholic Church. The pastor, noting this, said to him one day, "Old Uncle, how is it that you who are not a Christian always bow when passing our church?"

"Oh," he replied, "I believe in my gods well enough, but I'm not taking any chances. I make a bow, just in case!"

—The Field Afar.

MOTHERS

Of all the things God ever made,
I think these are the best;
Dear arms in which we first were laid;
That held us first in rest;

Dear feet that tire, not day or night,
While walking duty's way;
Dear eyes with dauntless love alight
For us through every day!

Dear lips that are so quick to droop
When we are hurt or sad,
And just as quick with smiles to troop
Whenever we are glad!

Dear hearts and souls which gave us birth;
Our Mothers, God's best gift to earth!

—Selected.

MAY RESOLUTIONS

Attend Mass and receive Holy Communion Daily.
Attend May devotions.

Make a Novena to the Blessed Mother.
Make a Novena for peace.

In making a Novena don't be selfish: include your relatives and friends.

Erect a May Altar in School and at home.

Pray to Mary for help in your studies.

Make little sacrifices for world peace.

Say the Litany of the Blessed Virgin every day.

Pray for the children about to make their first Communion—that they may be found worthy.

Offer all your daily tasks and your school work to Mary.

And if you are a member of the Sodality, interest others in the Blessed Mother's Sodality.

Arrange for blossoms and flowers for the May Altar.

Angela Hodnik (Waukegan)

A MOTHER'S LOVE

The second Sunday in May is Mother's Day, when sons and daughters unite in paying loving and grateful homage to their own mothers, living or dead. How well we know the truth of the saying that our Mother is the best, best friend. There are many wonderful examples of the love that a Mother feels for her child. Our Blessed Mother furnishes us with the most perfect example of all. There at the foot of the Cross she stood faithful to the end. How appropriately it seems that the great day, Mother's Day, should come in Mary's own lovely month of May. Another touching example of a Mother's lasting devotion is given by St. Monica, the mother of

St. Augustine. With remarkable perseverance she prayed that her son would embrace the true faith, but God did not answer her prayers for many long years. Her feast is celebrated on May 4th. Let us ask Our Lady and St. Monica to help our own dear Mothers on their special day.

—St. Christine's Flash.

MY ROSARY

At night when I kneel down to pray

I kiss my rosary and then I say

In the Name of the Father, the Son, and the Holy Ghost . . .

The sound of magic words fleeting thru the night

Helps to rid my mind of all unfounded fright.

As I behold each tender pearl—white as snow,
Which melts the hearts of the most unscrupulous —

I know

I think of Our Blessed Mother who always intercedes
To aid Her children with their needs.

As I dwell upon the mysteries of the appointed day

I think of all the things I have to say:

Blessed Mother, please be My Guide

That in all good things I may abide,

That in temptations I may say:

Help me, Blessed Mother—help me to pray!

—John Klucher.

HE TOOK THE RECEIPT

A French Senator, Monsieur Renaud, had been elected to represent a Catholic district of Southern France. He arrived in Paris and engaged a small suite at a hotel. He paid the clerk a month's rent in advance and was turning from the desk when the clerk said: "Will the Senator take a receipt?"

"I do not believe it is necessary," replied the Senator. "God has witnessed our transaction."

"God?" laughed the clerk. "Why, Senator, do you believe in God? I don't."

Senator Renaud looked at the clerk sharply. "You may give me a receipt. I trust no man who would rob the good God of His glory."

TRUTH AND SINCERITY

The highest compliment that can be bestowed on a man is to say of him that he is a man of his word; and the greatest reproach that can be bestowed on a man is to assert that he has no regard for the virtue of veracity.

Truth is the golden coin with God's image stamped on it, that circulates among men of all nations; its standard value never changes nor depreciates.

Let it be the aim of your life to be always frank and open, candid, sincere and ingenuous in your relations with your fellowmen. Set your face against all deceit and duplicity, all guile, hypocrisy and dissimulation. You will be living up to the maxims of the Gospels, you will prove yourself a genuine disciple of the God of Truth, you will commend yourself to all honest men.

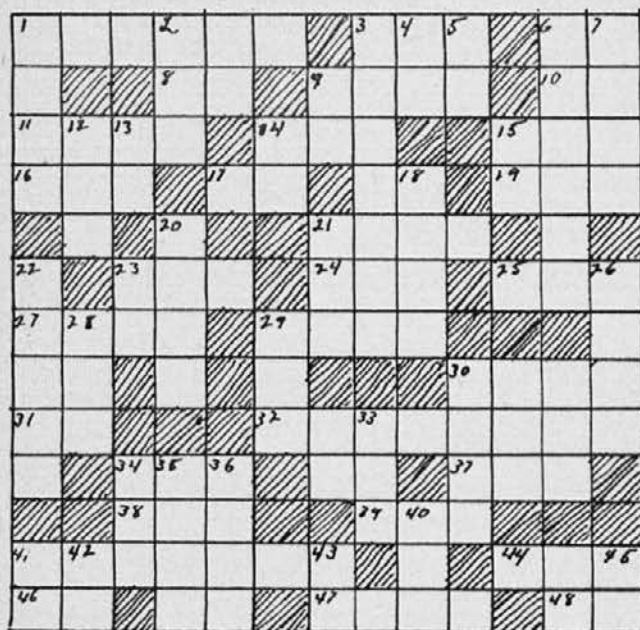
—

"So, you complain of finding sand in your soup?"

"Yes, sir."

"Did you join the army to serve your country, or to complain about the food?"

"To serve my country, sir—not to eat it."

Puzzle by: Gertrude Repp, 905 Wadsworth Ave., Waukegan, Illinois, Mother of God High School, Sophomore.

DOWN

1. highway
2. to have
3. a summer home
4. that in latin
5. to exist
6. to ask people over
7. playthings
12. middle
13. boys nickname
14. negative
15. verb
18. short for Ignatius
20. something done or a
21. each
22. first letter of the Greek alphabet
26. to sew
28. pronoun
29. boys nickname
30. the male of the red deer male of the ox kind
33. what a woman yells when she sees a mouse
35. to yell at or
36. to pull after you
40. the short of et cetera
41. yes in Spanish
42. and in latin
43. note of the scale
45. pronoun

ACROSS

1. fur bearing animal
3. baby bear
6. pronoun
8. pronoun
9. to elect by
10. negative
11. the end of a prayer
14. do
15. a climbing plant
16. to have done
17. to have done
19. short for sister
21. to be furious with anger
23. boys nickname
24. the oval body laid by birds
25. boys nickname
27. charity
29. color
30. a body in the sky
31. hour (abbrev.)
32. wool article worn by us
34. et in latin
37. to have devoured
38. Daughter of the American Revolution (abbrev.)
39. barrel
41. officer in the army
44. a term in electricity
46. pronoun
47. irritate
48. pronoun

Prof.: "Correct this sentence: 'Girls is naturally better looking than boys.'"

Pupil: "Girls is artificially better looking than boys."

Fortune Teller: "My friend, beware of a tall, dark woman, who will be constantly in your path."

Client (snickering): "That's her hard luck. I pilot a steam roller for a living."

Said the toe to the sock: "Let me through, let me through!"

Said the sock to the toe: "I'll be darned if I do."

Hotel Keeper: "I have rooms for fifty and seventy-five cents a night."

Guest: "What's the difference between them?"

Hotel Keeper: "Not much, only the 75-cent rooms have rat traps in them."

WINNER OF THE LENTEN CONTEST: Anna Smrekar, of Kansas City, Kansas. Contest for May: Cross Word Puzzle No. 2.

Dear Friends,

I wish to thank John Klucher, a student at St. Procopius College for his wonderful article and poem. From the files of past years we have a few selected articles of "St. Christine's Flash." Also, I must thank Richard Marencic for the "St. Peter's Times" and the girls of Mother of God School in Waukegan for their "School Life." Because the Ave Maria goes to press so early, winners of contests cannot be immediately announced. However a whole month is allowed for contest entries, i.e. a month from the date that the issue reaches you.

The beautiful month of May will soon be here. In our parish on the last Sunday of May, the Sodalists hold a beautiful Coronation ceremony. Doubtlessly other churches also have special services. I would be very grateful if you sat down and wrote about your special ceremonies in honor of Mary. Won't you please do that for me? And of course, do not forget Mother's Day the second Sunday of May. At least this once remember your mothers and honor them. It really takes very little to make Mother oh, so happy! You don't have to buy something for her—just show her your love and respect and she will feel more than repaid for all the sacrifices. Throw your arms around Mother—no matter if you are a boy or that you think you are too old for that. Give her a sincere, loving kiss and that will be the best present you ever gave her. Then, don't forget to offer the Mass you will attend that day and your Holy Communion and special prayers for Mother.

PLEASE SMILE!

"And has your baby learned to talk yet?"

"Oh my, yes. We're teaching him to keep quiet now."

"What are the prices of the seats?"

"Front seats are 50 cents, balcony—25 cents, programs—10 cents."

"I'll sit on a program."

"What makes you think Atlas was a bad man," asked the father curiously?

"The book says that he held up the world," replied little Tommy.

School teacher (to boy in arithmetic class): "You ought to be ashamed of your ignorance. When George Washington was your age he was a full-fledged surveyor."

Pupil: "Yes sir. And at your age he was President of the United States."

—St. Peter's Times.

Sveti Jožef, ki si bil vsem kristjanom vedno dober pomočnik, zlasti v najpotrebnejših rečeh, k Tebi se obračamo v zaupanju.

To zaupanje nam ni bilo osramočeno v lanskem in letošnjem letu, ko si toliko dobrih src odprl za našo stvar in nam naklonil toliko dobrotnikov, da smo lahko v nekaj mesecih postavili novo hišo.

Vemo, da boš tudi tej prošnji ustregel in pomagal. Hišo so nam zidarji postavili, toda kaj bomo s hišo, če je ne moremo spremeniti v dober in topel domek.

Hišo zidarji postavljajo, dom si pa moramo sami urediti, smo brali v lepi knjigi o Tebi med letošnjimi duhovnimi vajami. Dom, ki bo predvsem prevzet z blagodišečim kadilom krščanskega življenja. Ti si tudi postavil Nazarško hišico, še lepše pa si uredil domek Mariji in Jezusu z svojim lepim vzglednim življenjem.

Tudi mi obljublamo, da se bomo v hiši, ki si nam jo Ti postavil, ravnali po Tvojem zgledu in iz te hišice napravili božji grad, kjer bo Vsemogočni prebival.

Ali misliš, da ne bo v duhu sv. Frančiška, če Te sedaj prosimo, da nam še več dobrotnih src odpreš, ki bodo prispevali v poseben sklad, da lahko vse altarje plačamo, da lahko dolg za tabernakelj poravnamo in vse, kar smo si omislili novega pravzaprav kar "na puš". V zaupanju da bo sveti Jožef tudi sedaj priskočil na pomoč. Ali smo predrzno zaupali?

Daj nakloni nam nekaj dobrotnih src, ki bodo plačali za glavni altar Marijin. 1800 dolarjev stane. To veš.

Daj nakloni nam nekaj dobrotnih src, ki bodo poravnali dolg za altar sv. Srca, za altar sv. Frančiška, za altar sv. Antona, pa še za Tvoj altar, vsak je stal 800 dolarjev. Tudi to veš. Nekaj Francetov zbudi, pa Tončkov, pa Jožetov in častivcev sv. Srca.

Daj nakloni nam nekaj dobrotnikov, ki bodo odrinili nekaj denarcev za hišico sv. Evharistije. Malo predraga je bila, res, toda v sv. pismu je napisano, da pri Bogu ni treba štediti. Saj poznaš tisto mesto v sv. pismu, ko se Judež jezi na Magdalenno ...

Glej, kaj vse Te prosimo. Skoraj se bojimo, da je preveč. Skoraj si ne upam izreči zadnje prošnje, da bi nam naklonil tudi dobrotnike za slikana okna v cerkvi. Sonce malo preveč pripeka poleti, da kar ne moremo zbrano opravljati brevir. Če hočeš, da bomo bolj zbrani, še pri tej zadnji stvari pomagaj. Če pa misliš, da je odveč imeti v frančiškanski kapeli slikana okna, se bomo pa udali, brez nevolje se bomo še zanaprej dali od sonca žgati. Ne bo treba v vicah goreti.

Dolga molitev, sebična molitev. Kaj praviš, sv. Jožef?

Naj se zgodi božja volja po Tvoji priprošnji.

POŠLJI GOSPOD DELAV- CEV ZA VINOGRAD SVOJ...

Kaj pomaga hišica, če ni koga, ki bi v njej stanoval, kaj pomaga slovensko semenišče, če bi v bodočih letih imeli pomanjkanje v naraščaju.

Gospod bo pomagal, pravimo. In trdno verujemo, da bo. Apeliramo pa tudi na vas, družinski očetje, družinske matere, da nam priskočite na pomoč za rekrutacijo božjih moči, slovenskih svečnikov in redovnikov.

Samostan nam je narod postavil, sedaj nam naj še narod pomaga, da dobimo kaj novega naraščaja.

Študentov imamo petnajst, v novih prostorih lahko naselimo najmanj 36, če ne več. V tej ali oni naselbini poznate tega ali onega dobrega študenta, ki bi si hotel izvoliti boljši del: Gospodovo službo. Nagovorite ga ob času, da vstopi v vrsto slovenskih semeniščnikov. Pišite na Predstojništvo v Lemont, St. Mary's Seminary, da poznate tega ali onega, ki goji skrito željo, da bi bil duhovnik ali redovnik.

Pogoji za sprejem so: Zdrav mora biti, s povoljnim uspehom mora končati High School, ki ima med svojimi predmeti tudi latinščino, katoliških staršev mora biti, na dobrem glasu in v starosti od 15 do dvajset let.

Stori kaj v ta blagi namen. Vsak tvoj korak v ta namen bo od Boga blagoslovljen.

* * *

V samostan sprejemamo tudi mlade fante in može, ki bi hoteli ostati pri nas kot bratje.

Koliko je tudi takih mož in fantov po naših naselbinah, ki niso imeli nobene višje šole, pa jih vseeno kliče notranji glas k popolnejšemu duhovnemu življenju.

Rade volje sprejmemo vsakega, ki bi se odločil za ta korak, da le izpolni vse pogoje, ki so stavljeni za sprejem v redovniški stan. Pokoji, kateri so . . . ?

Biti mora zdrav, to zato, da že ni prvo leto v breme redovniški družini.

Ne sme imeti kake jetike ali druge skrite bolezni, zdrave pameti mora biti.

Ni mu treba imeti nobenega premoženja ali prinesiti denarja, samo zavezati se bo moral takoj ob vstopu, da ne bo od samostana zahteval nobenih plačil za slučaj, če bi se po letih, pred izpovedjo svojih obljub skesal in šel med svet nazaj.

Opravljal bi tukaj v samostanu razna oskrbniška dela, rokodelsko obrt, farmarske opravke. Dela dovolj. Našel bo pa tudi tukaj na farmi dosti prostega časa za oddih in počitek. Če ga kuhinja veseli, bo lahko šel tudi na to ali ono našo župnijo za hišnega oskrbnika in pomagača v župnišču. Pomagajte, pišite na predstojništvo v Lemont.